

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE**

Rektor: prof. Ing. Mikuláš Látečka, PhD.

FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU

Dekan: Dr. h. c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD.

Úverové produkty vo vybranej banke
Diplomová práca

Katedra financií
Vedúci katedry: doc. Ing. Peter Serenčes, PhD.

Vedúci práce: Ing. Marián Tóth, PhD.

Soňa Vargová

Nitra 2008

SUMMARY

The importance of banking and bank subjects is growing with the development of financial market. The banking after its conversion to the terms of market economy can be considered for one of the most important economic branches. Banks in their substance are entrepreneurial subjects which have in comparing with other entrepreneurial subjects their own specifications which are shown in their economic position and their meaning.

The banking is characteristic of its considerable dynamic. In the last years we can watch the growing number of bank employees and banks, branches and exposures in the Slovak bank sector and also persistent development and changes of bank services and products. Customers' orientation is also being changed while the attention of banks is being transferred from big companies to small firms and people.

The aim of this diploma work is to characterize and evaluate the credit products which are given by a chosen bank and which are divided into the credits which are predetermined to autonomies. The partial aims which tie up with the main aim are interested in a brief bank characteristic and its history, in developing its basic indicators, in a characteristic of individual credit products, in analysis and comparing the development of individual credit with regards to various viewpoints in the years of 2002 – 2006.

The chosen bank which we have investigated and rated is Dexia Bank Slovakia, a.s. Dexia banka Slovensko provides a complete range of financial services and products, from personal banking to investment to corporate or municipality financing.

Dexia is universal bank, which offers complex services to municipalities, utilities, international and national corporates and individuals, also a full portfolio of retail products and services for individual investors and is heavily involved in financing of development programs of local authorities, housing and environmental programs.

If a bank wants to be successful among big competition in a bank sector, it should offer quality services and products which it will permanently spread and innovate and which will be attractive and acceptable by clients.

Key words: commercial banks, credit products, development of credits, credit risk.

Kľúčové slová: komerčné banky, úverové produkty, vývoj úverov, úverové riziko.

ČESTNÉ VYHLÁSENIE

Čestne vyhlasujem, že som diplomovú prácu vypracovala samostatne a že som uviedla všetku použitú literatúru súvisiacu so zameraním diplomovej práce.

Nitra 11.04.2008

.....
podpis autora DP

Touto cestou vyslovujem poďakovanie pánovi Ing. Mariánovi Tóthovi PhD. za pomoc, odborné vedenie, cenné rady a pripomienky pri vypracovaní mojej diplomovej práce.

Nitra 11.04.2008

.....
podpis autora DP

Zoznam použitých skratiek

EÚ – Európska únia

p. a. – per annum-ročne

PKB – Prvá Komunálna Banka

PPA – Poľnohospodárska platobná agentúra

ROA – rentabilita aktív

ROE – rentabilita vlastného kapitálu

SR – Slovenská republika

ŠFRB – Štátny fond rozvoja bývania

TIER I – vlastný kapitál

TIER II – dodatkový kapitál

TIER III – dodatkový podriadený kapitál

ZBK – Združenie pre bankomatové karty

Zoznam tabuliek

Tabuľka č.1: Štruktúra akcionárov Dexia banky k 31.12.2006

Tabuľka č.2: Podiely akcionárov nad 1%

Tabuľka č.3: Základné ukazovatele banky

Tabuľka č.4: Porovnanie kontokorentného a termínovaného typu Business Hypoúveru

Tabuľka č.5: Vývoj trhového podielu Dexia banky na trhu úverov

Tabuľka č.6: Vývoj priemerných ročných úrokových sadzieb pri úveroch v Dexia banke

Tabuľka č.7: Vývoj úverov poskytnutých Dexia bankou podľa klientských skupín

Tabuľka č.8: Vývoj úverov poskytnutých Dexia bankou podľa lehoty splatnosti

Tabuľka č.9: Vývoj úverov poskytnutých Dexia bankou podľa odvetví

Tabuľka č.10: Podiel klasifikovaných úverov na celkovom objeme úverov banky

Tabuľka č.11: Vývoj úverov poskytnutých Dexia bankou podľa klasifikácie

Tabuľka č.12: Komparácia úverov poľnohospodárom vo vybraných bankách

Zoznam grafov

Graf č.1: Vývoj trhového podielu Dexia banky na trhu komunálnych úverov

Graf č.2: Vývoj celkového objemu poskytnutých úverov klientom

Graf č.3: Vývoj podielu úverov podľa skupín klientov na úveroch poskytnutých bankou

Graf č.4: Komparácia úverov poľnohospodárom vo vybraných bankách

OBSAH

ÚVOD.....	7
1 PREHLAD O SÚČASNOM STAVE RIEŠENEJ PROBLEMATIKY.....	9
1.1 Úverové produkty.....	12
1.2 Úverové riziko.....	15
1.3 Členenie úverových produktov.....	18
2 CIEĽ PRÁCE.....	26
3 METODIKA PRÁCE.....	27
4 VÝSLEDKY PRÁCE.....	30
4.1 Charakteristika Dexia banky, a. s.	30
4.1.1 Základné ukazovatele banky.....	33
4.1.2 História banky.....	34
4.2 Charakteristika úverových produktov Dexia banky, a.s.	36
4.2.1 Úverové produkty Dexia banky pre obyvateľstvo.....	37
4.2.2 Úverové produkty Dexia banky pre spoločnosti.....	41
4.2.3 Úverové produkty Dexia banky pre samosprávy.....	46
4.3 Vývoj úverového portfólia.....	49
4.4 Úvery pre odvetvie poľnohospodárstvo.....	55
4.4.1 Úvery pre poľnohospodárov poskytované Dexia bankou.....	56
4.4.2 Komparácia objemu poskytnutých úverov vybranými bankami a bankovým sektorom.....	58
4.5 Vývojové trendy v oblasti úverov v Slovenskej republike.....	60
5 ZÁVER.....	62
6 POUŽITÁ LITERATÚRA.....	66

ÚVOD

Hybnou silou každej ekonomiky je bankový sektor. Bankovníctvo po prechode na podmienky trhovej ekonomiky možno považovať za jedno z najvýznamnejších odvetví ekonomiky, ktoré umožňuje na jednej strane efektívne využívať dočasne voľné peňažné prostriedky a na druhej strane riešiť prechodnú potrebu peňažných prostriedkov organizácií a jednotlivcov.

Súčasný trend vývoja bankovníctva je charakteristický úsilím vytvárať čoraz väčšie bankové celky, ale dochádza aj k významnej špecializácii vo vnútri jednotlivých bánk.

Dôležitú úlohu v rámci bankovej sústavy plnia komerčné banky, ktoré zabezpečujú tok finančných prostriedkov medzi trhovými subjektami. Komerčné banky majú špecifické črty a znaky oproti iným podnikateľským subjektom.

Pri členení bankových činností podľa toho na akých klientov sa zameriavajú, sa v bankovej praxi používajú pojmy retail banking a corporate banking. Retail banking predstavuje špecifický druh bankového podnikania, ktorý sa prednostne orientuje na predaj bankových produktov a služieb pre obyvateľstvo a malé firmy. Corporate banking je oblasť bankovníctva zameraná na poskytovanie služieb pre veľkých klientov, najmä z podnikovej sféry.

V súčasnosti jedným zo základných predpokladov presadenia a udržania sa na bankovom trhu je poskytovanie čo najkvalitnejších bankových služieb. V dôsledku čoho banky ponúkajú produktové portfólio, ktoré sa neustále rozvíja a rôznym spôsobom modifikuje, čím poskytujú svojim klientom širšie možnosti a zároveň znižujú vlastné riziko podnikania.

Úverové obchody predstavujú jednu z najzávažnejších oblastí činnosti bánk. Patria k najrizikovejším obchodom bánk a majú dominantné postavenie. Zodpovednosť, akou banky pristupujú k príprave týchto obchodov, výrazne ovplyvňuje ich celkovú obchodnú úspešnosť.

Poskytnutie úveru je administratívne aj časovo pomerne náročná záležitosť. Získanie úveru je podmienené predložením žiadosti o úver v banke, v ktorej chce žiadateľ čerpať úver. Predtým, ako banka definitívne rozhodne o udelení úveru, musí previesť takzvané zabezpečenie úveru. Týmto zabezpečením, ktoré zahŕňa rôzne opatrenia a nástroje, sa banka chráni pred nepriaznivými dôsledkami úverových rizík.

Každá banka má vlastné postupy na ohodnotenie jednotlivých úverových prípadov, ktoré spočívajú v sústredení a vyhodnotení potrebných informácií.

V snahe minimalizovať úverové riziko majú banky väčšinou vypracovaný celý systém riadenia úverového rizika, ktorého podstatnou súčasťou sú úverové analýzy. Úverová analýza je jedným zo základných faktorov, ktorý determinuje kvalitu úverového portfólia banky.

Vývoj úverov v ekonomike predstavuje istý súhrnný ukazovateľ ekonomického rozvoja krajiny, predovšetkým v štandardných trhových podmienkach rozvoja hospodárstva a bankového sektora.

V súčasnosti banky na slovenskom bankovom trhu vedú tvrdú súťaž pri poskytovaní úverov, v dôsledku pretrvávajúceho prebytku voľných zdrojov nad úverovými príležitosťami. Mení sa samotná orientácia na zákazníka. Banky sa podstatne viac úverovo angažujú smerom k domácnostiam, z dôvodu poklesu dopytu po úveroch zo strany veľkých podnikov. Slovenský bankový sektor má v súčasnosti naďalej silnú dynamiku rastu, a to najmä v poskytovaní hypotekárnych a spotrebných úveroch.

1 PREHLAD O SÚČASNOM STAVE RIEŠENEJ PROBLEMATIKY

V **Zákone č. 438/2001 Z. z. o bankách a o doplnení niektorých zákonov** je banka definovaná ako právnická osoba so sídlom na území Slovenskej republiky založená ako akciová spoločnosť, ktorá

a) prijíma vklady a

b) poskytuje úvery

a ktorá má na výkon činností udelené bankové povolenie. Iná právna forma banky sa zakazuje.

Vzhľadom na rôznorodosť činností, národné špecifické a veľmi dynamické zmeny v týchto oblastiach, je zložité formulovať všeobecne platnú definíciu obchodnej banky tvrdí **SERENČÉŠ, P. (2006)**. Pojmovo možno obchodnú banku vymedziť ako právnickú osobu, ktorej hlavnou činnosťou je prijímanie vkladov a poskytovanie úverov. Napriek tomu, že vklady (peniaze) vznikajú poskytovaním úverov bankami, banky sa definujú ako inštitúcie prijímajúce vklady (peniaze).

REVENDA, Z. (1996) charakterizuje banku ako druh finančného sprostredkovateľa, ktorej hlavná činnosť je sprostredkovanie pohybu finančných prostriedkov medzi jednotlivými ekonomickými subjektami. Toto sprostredkovanie je založené hlavne na tom, že banky prijímajú vklady a z nich na vlastný účet poskytujú úvery.

Ekonomické hľadisko vymedzenia pojmu banka, ktoré uvádza **HORVÁTHOVÁ, E. (2000)** zahŕňa aj charakteristiky, ktoré zohľadňujú úlohy banky z hľadiska menovej politiky a jej funkcií na finančnom trhu:

- prijíma vklady
- poskytuje úvery
- vykonáva platobný styk
- ovplyvňuje emisiu úverových peňazí
- zabezpečuje finančné sprostredkovanie

Obchodné banky sú podľa **BALKA, L. (2000)** základným článkom bankových sústav a ich rozhodujúcimi klientmi sú veľké a stredné priemyselné a obchodné spoločnosti.

V bankovej sústave majú odlišné postavenie ako centrálné banky. Poskytujú služby podnikateľskému sektoru, obyvateľstvu, samosprávnym orgánom, skrátka všetkým právnickým a fyzickým osobám na komerčnej báze. Znamená to, že sú zamerané podnikateľsky s cieľom dosahovať zisk, hoci popritom ich zmyslom je uspokojovať potreby svojich klientov, podporovať podnikateľské aktivity v určitých oblastiach, prípadne pre vybraný okruh klientov.

Komerčné banky sú finančné supermarkety finančného systému. Ponúkajú širšiu škálu finančných služieb ako ktorákoľvek iná inštitúcia. Ponúkajú úverové služby, uskutočňujú platby a poskytujú služby, spojené s uspokojovaním sporiteľských potrieb ako jednotlivcom, tak aj podnikov a vlád. Takto vymedzuje pojem komerčná banka **ROSE, P. (1995)**.

Obchodné banky sú inštitúcie, ktoré obchodujú s peniazmi. Základnými operáciami, ktoré vykonávajú, sú operácie depozitné – zhromažďovanie vkladov a úverové - poskytovanie úverov. V bankovej sústave majú odlišné postavenie ako banky centrálné. Poskytujú služby podnikateľskému sektoru, obyvateľstvu, samosprávnym orgánom, skrátka všetkým právnickým a fyzickým osobám na komerčnej báze, tvrdí **BALKO, L. (2001)**.

Komerčnú banku charakterizuje **BEŇOVÁ, E. (2005)** ako špecifický podnikateľský subjekt, zameraný na dosahovanie zisku pri zohľadnení primeraného rizika podnikania v oblasti bankovníctva. K hlavným funkciám komerčných bánk patrí funkcia finančného sprostredkovateľa, prijímanie vkladov, poskytovanie úverov, vykonávanie platobného styku a poskytovanie ďalších služieb pre svojich klientov.

Bankový sektor ako súčasť ekonomického systému krajiny, resp. integračného zoskupenia je charakteristický značnou, a nie vždy predvídateľnou dynamikou, čo dokumentujú niektoré ukazovatele dosiahnuté v slovenských i medzinárodných podmienkach. V tejto súvislosti možno očakávať v strednodobom časovom horizonte silnejúce pôsobenie medzinárodných faktorov rozvoja bankovníctva, ktorými sú globalizácia a internacionalizácia bankového prostredia, fúzie bankových domov, nárast konkurencie, tlak na znižovanie úrokových marží, komplexná starostlivosť o klienta, klientsky orientovaný prístup komerčných bánk, snaha zvyšovať ziskovosť jednotlivých bánk razantnými metódami uvádza **BELÁS, J. (2004)**

Banky podľa **KOŠČA, T. – SZOVICSA, P. – TÓTHA, M. (2004)** vykonávajú rôznorodé operácie, predávajú širokú škálu produktov a služieb a svoje bankové aktivity zakladajú na ďalších podporných aktivitách. Rozsah činností sa historicky rozširoval, ostal však okruh základných činností, ktoré sú spojené len so špecializovanými podnikateľskými subjektami – bankami. Za základné bankové činnosti sa vo všeobecnosti považujú:

- prijímanie vkladov,
- poskytovanie úverov,
- sprostredkovanie platobných a zúčtovacích operácií.

Svojou podstatou môžeme zaradiť bankovníctvo do sféry služieb nemateriálnej povahy, pretože pre úplnú väčšinu bankových služieb je charakteristickým znakom to, že pre ich hodnotu sú rozhodujúce nemateriálne faktory a vplyv materiálnej časti je úplne irelevantný.

Jednotlivé služby, ktoré môžu banky samostatne ponúkať svojim klientom a spravidla za úplatu uskutočňovať, budeme označovať ako bankové produkty.

Aj keď sa môžu jednotlivé produkty navzájom výrazne odlišovať **DVOŘÁK, P. (2005)** považuje za ich spoločné relevantné rysy považovať:

- nemateriálny (nehmotný) charakter,
- dualizmus,
- vzájomná prepojenosť a podmienenosť.

Produktmi bánk sú služby, ktoré podľa **TORRESA, M. – BERNANDO, L. (1996)**, môžeme definovať ako akúkoľvek činnosť alebo úžitok, ktorú môže ponúknuť jedna strana druhej, je nehmatateľná a jej výsledkom nie je nadobudnutie vlastníctva.

Podľa **ŠENKÝŘOVEJ, B. (1999)** banky obchodujú s finančným kapitálom. Rovnako môžeme povedať, že sú to podnikateľské subjekty, ktoré poskytujú svojim klientom služby finančnej povahy.

O ponuke služieb, ktoré banky predávajú svojim klientom, hovoríme ako o bankových produktoch. Produkty bánk predstavujú pomerne rozsiahlu a rôznorodú škálu. Banky tieto obchody (produkty) z určitého dôvodu a na základe určitých hľadísk členia. Tieto členenia môžu vychádzať napr. z organizačne pracovných potrieb, s ohľadom na segmentáciu trhu a pod.

Klasický prístup členenia bankových produktov, ktorý je založený na ich odraze v bilancii banky podľa **REVENDA, Z. (1996)**, rozdeľuje bankové obchody na aktívne, pasívne a neutrálne (indiferentné).

Moderné prístupy k systematizácii bankových produktov sa do značnej miery odkláňajú od klasického princípu. Dôvody môžeme postrehnúť najmä v tom, že banky v poslednej dobe stále viac orientujú a prispôsobujú činnosť potrebám trhu, resp. svojim klientom. Tomuto prístupu sa prispôsobila aj systematizácia bankových produktov, ktorá primárne triedi bankové produkty z hľadiska funkcie (účelu), akú plní daný bankový produkt pre klienta banky. Podľa tohto prístupu môžeme rozdeliť bankové produkty do troch základných skupín:

- bankové finančne úverové produkty
- depozitné (vkladové) bankové produkty
- platobne zúčtovacie bankové produkty

1.1 Úverové produkty

Úverom podľa **SYNONYMICKÉHO SLOVNÍKA SLOVENČINY (2000)** je spôsob výmeny tovaru, pri ktorom sa nevyžaduje platenie hotovosti ihneď.

BELÁS, J. (2007) tvrdí, že názov úver je odvodený z latinského pojmu „credere = veriť, dať dôveru, vrátiť nazad“. V nemčine i v hovorovej slovenčine má tento názov dvojaký význam:

1. Označuje dôveru, ktorú daná osoba vo verejnosti užíva s ohľadom na jej vôľu a jej schopnosť splniť záväzky, ku ktorým sa zaviazala.
2. Označuje činnosť, ktorá bude v budúcnosti vykonaná podľa dohodnutých pravidiel.

Základná právna úprava úveru v slovenskom právnom poriadku je v Zákone o bankách, ktorý v §1 vymedzuje úver ako v akejkoľvek forme dočasne poskytnuté peňažné prostriedky.

Podrobnejšie sú ustanovenia v Obchodnom zákonníku v §§497 až 507. podľa charakteristiky, ktorá je tu uvedená sa zmluvou o úvere zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej čiastky a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky (§497 Obchodného zákonníka) uvádza **BALKO, L. (2000)**.

Podľa **MIHALÍKOVEJ, A. (2002)** inštitúcia úveru, podobne ako celá banková činnosť, je v bezprostrednom spojení s existenciou práva. Úverové vzťahy prakticky nemožno realizovať bez právneho zabezpečenia. Právny poriadok určuje obsah úverového nároku a záväzku, jeho vznik a zánik, spôsob plnenia a pri normálnom priebehu transakcie alebo pri vynútenom plnení uplatnením zákona. Ustanovuje orgány, ktoré posudzujú úverové nároky a záväzky, a určitým spôsobom vynucuje ich plnenie.

V štandardných ekonomických podmienkach predstavujú bankové úverové produkty tú časť portfólia banky, ktorá produkuje najväčší podiel zisku. Pojmom bankové úverové produkty rozumie **HORVÁTHOVÁ, E. (2000)** všetky produkty, ktoré klienti využívajú na svoje financovanie. Ide teda nielen o poskytovanie peňažných prostriedkov bankou klientom, ale aj o rôzne formy garantovania alebo sprostredkovania finančných tokov pre klienta.

Úverové produkty zahŕňajú:

- peňažné úvery,
- poskytovanie dobrého mena banky,
- záruky, emisné operácie pre klientov,
- ostatné úverové produkty (najmä faktoring, forfaiting).

V súlade so svetovými trendmi možno očakávať zvýšený záujem o kvalitu úverových produktov v budúcnosti, kde v súlade s požiadavkou poskytovať úvery dobrým klientom bude samozrejme uvádzať **BELÁS, J. (2000)**. V súčasnom období však možno povedať, že dostupnosť úverov je najvyšším prejavom kvality tohto bankového produktu, čo platí predovšetkým pri komerčných úveroch. Pravdepodobne iná bude situácia v oblasti spotrebných a hypotekárnych úverov pre dobrú klientelu.

Banky v súčasnosti začínajú získavať klientov pestrou ponukou úverov, nie ponukou vkladových produktov konštatuje **ČIERNÁ, Z. (2006)**. Produkty šité na mieru jednotlivým segmentom sa stali na rozvinutom trhu jednou z ciest, ako diferencovať svoju ponuku od ponuky konkurencie a ako prilákať spotrebiteľov na svoju stranu. Hľadanie nových príležitostí sa pre banky stalo nevyhnutnosťou a na vzrastajúci dopyt po úveroch zareagovali ich zlacňovaním a hlavne zjednodušením postupu ich vybavovania.

REVENDA, Z. (1996) tvrdí, že aktívne bankové obchody sú také, ktoré sa odrážajú v aktívach súvahy banky. Banka pri nich vystupuje v postavení veriteľa, vznikajú jej rôzne pohľadávky, alebo jej vznikajú v ich dôsledku určité vlastnícke práva.

Aktívne operácie sú hlavne úverové obchody bánk, kedy banke zverené dočasne voľné prostriedky klientely – v domácej mene, v cudzej mene, v cudzích menách – využívajú vo svojej úlohe veriteľa a požičiavajú ich formou návratných úverov podľa vopred dohodnutých úverových podmienok. Dôležitou podmienkou pri poskytovaní úveru podľa **SERENČEŠA, P. (2006)** je zaistenie, ktoré banky vyžadujú od svojich dlžníkov. Tu sa často požiadavky bánk líšia, čo je často prostriedkom konkurenčného boja medzi nimi. Čiže aktívne operácie znamenajú podnikateľské aktivity banky. Klient sa na týchto operáciách podieľa v oblasti poskytovania úveru. Investičné aktivity banky sa klienta dotýkajú iba v prípade, že banka investuje práve do jeho cenných papierov, príp. iného majetku.

Aktívne obchody komerčných bánk sú úverovými vzťahmi, pri ktorých banka vystupuje ako veriteľ.

Nie je zložitá poskytnúť úver, zložitejšie je poskytnúť dobrý úver, t.j. taký, ktorý banka bez problémov zinkasuje a pri ktorom realizuje hlavný cieľ svojho podnikania: príslušné úroky a poplatky (a teda v konečnom dôsledku zisk) konštatuje **PRNO, I. (2000)**.

Aktívne činnosti obchodných bánk nadväzujú na ich pasívne. Peniaze, ktoré banky sústredia prostredníctvom pasívnych obchodov, následne využívajú na svoje vlastné podnikanie uvádza **BALKO, L. (2001)**.

Hlavným predmetom činnosti komerčných bánk je poskytovanie pôžičiek jednotlivým žiadateľom. **ROSE, P. (1995)** zaraďuje pôžičky medzi najvýnosnejšie aktíva, ktoré banky môžu zaradiť do svojho portfólia. Predstavujú najväčšiu časť prevádzkového príjmu.

Každá banka koncipuje svoju úverovú politiku – t.j. súbor zásad a metód, ktoré banka a jej zamestnanci uplatňujú pri poskytovaní úveru zákazníkom. Úverová politika vychádza z pravidiel koncipovaných a predpísaných obchodným bankám centrálnou bankou. Ich zmyslom a cieľom je zaistiť, aby úverové obchody banky prebiehali v súlade so základnými zásadami podnikania bánk (zásada bankovej rentability, likvidity a bezpečnosti). Úverová politika pomáha pracovníkom bánk v rozhodovaní, ktoré sa týka poskytovania úverov.

Pri koncipovaní úverovej politiky vychádza každá banka z rešpektovania dvoch zásad. Sú to: zásada návratnosti úveru, ktorá je spojená so schopnosťou dlžníka splatiť poskytovaný úver v dohodnutej lehote a zásada výnosnosti úveru, ktorá je spojená s výškou úrokového výnosu z poskytnutého úveru uvádza **ŠENKÝŘOVÁ, B. (1998)**.

Bez povolenia pôsobiť ako banka nesmie nikto poskytovať úvery a pôžičky v rámci predmetu svojho podnikania alebo inej činnosti (ak osobitný zákon neustanovuje inak) z návratných peňažných prostriedkov získaných od iných osôb na základe verejnej výzvy.

KOŠČO, T. – SZOVICS, P. – TÓTH, M. (2004) poukazujú, že úvery zohrávajú významnú úlohu aj pre hospodárske subjekty a fyzické osoby:

- umožňujú realizovať investorom investície pred naakumulovaním potrebnej výšky vlastných zdrojov,
- vykrývajú dočasné potreby podnikateľských subjektov, fyzických osôb a právnických osôb, t.j. dopyt po transakčných peniazoch, zrovnomerňujú a zhospodárňujú tok peňazí pri plnení za tovary, služby a iné statky.

HORVÁTHOVÁ, E. (2004) konštatuje, že banka nesmie poskytnúť úver (§ 36):

- a) na nadobudnutie ňou vydaných akcií,
- b) na nadobudnutie akcií osobou, ktorá má kvalifikovaný podiel v banke,
- c) na nadobudnutie akcií vydaných právnickými osobami, ktoré majú kontrolu nad osobami, alebo sú pod kontrolou osôb, ktoré majú kvalifikovaný podiel v banke,
- d) na nadobudnutie akcií vydaných právnickou osobou, ktorá je pod kontrolou banky,
- e) na splatenie iného úveru, poskytnutého na akékoľvek nadobudnutie akcií predchádzajúcim spôsobom, ani na zabezpečenie záväzkov z takéhoto úveru.

1.2 Úverové riziko

Z pohľadu organizačnej štruktúry boli prijaté nasledujúce záväzné opatrenia, ktoré musí každá banka dodržiavať, uvádza **BELÁS, J. (2007)**:

- presadenie pravidla štyroch očí – každý úver posudzujú minimálne 2 ľudia, pričom jeden z nich je funkčne nadriadený druhému

- zavedený systém viacúrovňovej kontroly, v ktorom sú prísne zakázané vzťahy rodinných väzieb (priamy nadriadený nesmie mať za podriadeného osobu rodinne spriaznenú, aby tým nedochádzalo k pokusom zatajovania negatívnych skutočností)
- každý úver je posudzovaný úverovým výborom danej pobočky. Jeho členmi sú obvykle riaditeľ pre úverové obchod, riaditeľ správy aktív a riaditeľ treasury (finančných operácií),

V niektorých bankách je táto činnosť z pobočiek bánk presunutá na centrálu banky, kde o každom úvere rozhoduje na základe jeho návratnosti analogický úverový výbor. Ten rozhoduje na základe vopred stanovených prísnych kritérií, (súčasná finančná situácia žiadateľa, budúci vývoj odvetvia, preukázateľná návratnosť úveru, atď.), obvykle spracovaných vo formáte vyhodnocovacieho programu, aby bola úplne potlačená možnosť ovplyvnenia a tým aj zlyhania ľudského faktoru pri takomto nezávislom posudzovaní a rozhodovaní. Uvedený výbor zodpovedá za kvalitu jeho rozhodnutí a návratnosť všetkých poskytnutých úverov (obvykle formou výraznej hmotnej stimulácie, vrátane negatívnej v prípade jeho chybných rozhodnutí).

FETISOVÁ, E. – VLACHYNSKÝ, K. – SIROTKA, V. (2004) konštatuje, že základom pre kladné vybavenie žiadosti o úver je dokázať banke, že podnikateľ úver splatí. Banka posudzuje úver z hľadiska bonity klienta a úverového rizika (prihliada sa aj na riziko odvetvia a prípadne, keď je úver v cudzej mene aj na kurzové riziko).

Poskytovanie úverov je spojené s rizikami, tvrdí **HORVÁTHOVÁ, E. (2004)**, ktoré banky podstupujú. Ide najmä o úverové riziko. Spočíva v tom, že druhá strana nebude schopná alebo ochotná konať v súlade s dohodnutými podmienkami a banka tak utrpí stratu. Úverové riziko sa vzťahuje nielen na úvery, ale aj na poskytovanie záruk, prísľubov, akreditívov, finančných obchodov a devízových transakcií. V rámci tohto druhu rizika je banka vystavená riziku zaistenia, ak nebude schopná obhájiť svoje nároky vyplývajúce zo zaistenia, ako aj riziku poklesu hodnoty zaistenia.

Komerčné banky si vypracúvajú úverové stratégie, ktoré sú súčasťou širšieho strategického plánu banky. Stratégia by sa mala vyjadrovať aj k podstupovanému úverovému riziku, základné parametre jeho posudzovania a postupy pri schvaľovaní úverov vrátane odvetvovej, regionálnej, klientskej a produktovej diverzifikácie.

Ak úver možno definovať ako očakávanie peňažných prostriedkov, potom úverové riziko je podľa **VAVROVEJ, K. (2002)** pravdepodobnosť, že toto očakávanie nebude splnené. Klasická definícia úverového rizika sa rozširuje o riziko straty vzhľadom k potencionálnemu zvýšeniu hodnoty záväzku voči partnerovi a úrokovému či akciovému nástroju v dôsledku zlepšenia finančnej situácie emitenta úrokového či akciového nástroja.

PRNO, I. (2000) poukazuje, že pri riešení problémových úverov môže banka uplatniť nasledovné postupy:

1. úverové postupy
 - odklad splátok
 - prolongácie úveru
 - reštrukturalizáciu úveru
 - prevzatie dlhu iným subjektom
 - doplnenie alebo zvýšenie zabezpečenia úverového obchodu

2. ekonomické formy
 - zvláštny režim
 - kapitalizácia pohľadávky
 - likvidácia

3. právne formy
 - súdna žaloba
 - konkurz a vyrovanie.

WATERHOUSE, P. (1996) uvádza riziká, ktoré zvyšujú a znižujú úverové riziko:

Faktory, ktoré zvyšujú úverové riziko:

1. veľký objem úverov poskytnutých malému počtu klientov, odvetviám alebo krajinám (tzv. koncentrácia úverov),
2. veľký objem úverov poskytnutých vzájomne prepojeným dlžníkom (rodiny, skupiny spoločností).

Faktory, ktoré znižujú úverové riziko:

1. konzervatívny prístup manažmentu a úverová politika banky,
2. dokonalý schvaľovací proces pred poskytnutím úveru,
3. primerané limity úverovej angažovanosti banky voči klientom,

4. pravidelné monitorovanie rizika,
5. riadne zaistenie alebo poistenie úveru,
6. diverzifikácia rizika medzi odvetvia a krajiny.

Informácie o tom, či platíte pôžičky, možno zistiť cez úverový register, konštatuje **CHVOJKA, M. (2007)**. Úverový register je vlastne databáza klientov. V roku 2004 ho založili tri najväčšie slovenské peňažné ústavy a dnes je doň zapojených šesťnásť bánk a stavebných sporiteľní. Je to databáza nielen neplatiteľov, ale všetkých klientov, ktorí o úver v banke žiadajú, splácajú alebo zaň ručia.

Databázu svojimi údajmi naplňajú samy banky. Ide o meno klienta, rodné číslo, adresu a výšku úveru, výšku mesačnej splátky i lehotu splatnosti.

Informácie sa v registri uchovávajú počas trvania kontraktu a ďalších päť rokov po jeho ukončení.

Klient môže zabrániť poskytnutiu údajov do registra tým, že nedá súhlas so spracovaním údajov o svojej osobe. Vystavuje sa však riziku, že banka mu nebude chcieť peniaze poskytnúť.

1.3 Členenie úverových produktov

Najčastejšie využívaným kritériom členenia úverových operácií je lehota splatnosti úverov, uvádza **BEŇOVÁ, E. (2005)**. Z tohto hľadiska rozlišujeme:

- krátkodobé a strednodobé úvery s lehotou splatnosti do 4 rokov,
- dlhodobé úvery s lehotou splatnosti nad 4 roky.

Ku krátkodobým a strednodobým úverom zaraďujeme:

- kontokorentný úver,
- spotrebný úver,
- sezónny úver,
- lombardný úver,
- zmenkové úvery (akceptačný, avalový a eskontný úver).

K dlhodobým úverom patria:

- emisná pôžička,
- úverový úpis (záväzková listina),
- hypotekárny úver,
- komunálny úver,

- investičný úver,
- stavebný úver,
- zvýhodnené pôžičky sociálneho charakteru.

Najrozšírenejším krátkodobým bankovým úverom je kontokorentný úver. Jeho základom je kontokorentný účet vedený v banke, ktorý je kombináciou vkladového a úverového účtu. Na tento účet prichádzajú všetky príjmy príslušného úverovaného subjektu a súčasne sa z neho realizujú všetky platby. Ak sú výdavky vyššie ako príjmy, bežný účet sa dostáva do debetu. Debetné saldo potom predstavuje kontokorentný úver tvrdí **BALKO, L. (2001)**.

Ako **BELÁS, J. (2007)** uvádza právnym základom jeho vzniku je klasická úverová zmluva. V nej sa banka zaväzuje poskytnúť jej klientovi možnosť čerpať finančný úver na jeho bežnom resp. kontokorentnom účte do stanovenej výšky debetného zostatku. Táto výška sa označuje ako úverový rámec. Jeho výšku banka stanovuje na základe dlhodobých znalostí o hospodárskej situácii klienta a priebehu jeho cash flow.

Kontokorentný úver je úver, ktorý má pred sebou veľkú budúcnosť a dá sa predpokladať, že na tento spôsob úverovania prejde ďaleko viac podnikov. Čo sa týka techniky úveru **KOŠČO, T. (2004)** poukazuje, že sa bude postupne prechádzať na metodiku a spôsob zaistenia používaný v trhovom svete.

Spotrebné úvery nemajú jednotnú časovú klasifikáciu uvádza **BEŇOVÁ, E. (2005)**. Najčastejšie sú však krátkodobé a strednodobé, lebo platí zásada, že úver by nemal mať dlhšiu lehotu splatnosti ako životnosť prostriedkov získaných jeho kúpou. Spotrebné úvery sa vyskytujú vo forme účelových a bezúčelových (banka nesleduje účel použitia) úverov. Zabezpečenie úveru predstavuje pravidelný príjem klienta. Čerpanie prebieha prevodom z účtu, používaním kreditnej karty alebo zaručených šekov.

Ak ide o revolvingový spotrebný úver, zabezpečenie predstavuje pravidelný stabilný príjem, spojený s dlhodobými dobrými skúsenosťami s klientom. Čerpanie úveru prebieha prevodom z účtu, používaním kreditnej karty alebo zaručených šekov. Účel čerpania banka spravidla nesleduje tvrdí **HORVÁTHOVÁ, E. (2000)**.

Inú formu predstavujú napríklad splátkové spotrebné úvery na nákup tovaru. Takéto úvery môže poskytovať banka alebo ich sprostredkuje obchodník, čím uľahčuje prístup klienta k úveru a podporuje obrat svojho tovaru. Zakúpený tovar sa stáva zárukou za poskytnutý úver.

Medzi spotrebné úvery možno zaradiť rôzne formy preklenovacích úverov, ktoré slúžia na preklenie časového nesúladu peňažných tokov s hodnotovými tokmi napríklad pri kúpe nového bytu a predaji starého. Tieto úvery sa splácajú jednorazovo, napríklad pri získaní platby za predaj pôvodnej nehnuteľnosti.

BEŇOVÁ, E. (2005) konštatuje, že sezónne úvery vyplývajú z nepravidelného charakteru výrobného cyklu alebo dodávateľsko-odberateľských vzťahov. Využívajú sa najmä v poľnohospodárstve, v potravinárstve, či spracovateľskom priemysle a v praxi zahraničného obchodu.

Lombardný úver znie na fixnú čiastku a má pevnú lehotu splatnosti. Je zaistený založením hnutelnej veci alebo práva. U nás je zatiaľ zriedkavým druhom úveru.

Cenu lombardného úveru ovplyvňujú okrem bonity dlžníka a zálohu aj vedľajšie náklady spojené s úschovou, správou alebo s prípadným speňažením zálohu uvádza **PRNO, I. (2000)**.

V prípade, že dlžník neplatí svoje záväzky vyplývajúce z úverovej zmluvy, môže banka lombard speňažiť a z výnosu uhradiť svoju pohľadávku vrátane úrokov, konštatuje **KOŠČO, T. (2006)** Úverová hranice (t. j. výška úveru vo vzťahu k hodnote lombardu), závisí od stupňa predajnosti a od rizikovosti nožnej zmeny ceny lombardu v priebehu trvania pôžičky.

Lombardný úver podľa **BALKA, L. (2001)** môže byť na:

- cenné papiere,
- tovar,
- pohľadávky,
- drahé kovy a iné cennosti.

HORVÁTHOVÁ, E. (2000) tvrdí, že výhodou lombardného úveru je, že dlžník nemusí predávať svoje majetkové hodnoty a môže preklenúť dočasný nedostatok likvidných prostriedkov použitím tohto majetku na zabezpečenie úveru.

Najrozšírenejším zmenkovým úverom je podľa **BALKA, L. (2001)** zmenkový eskontný úver, ktorého podstata spočíva v tom, že banka odkupuje zmenku od jej majiteľa pred lehotou splatnosti. Po odkúpení zmenky sa jej majiteľom stáva banka, ktorá v termíne splatnosti predkladá zmenku zmenkovému dlžníkovi na preplatenie.

Základom pre stanovenie výšky úroku z eskontného úveru sú zmluvne dohodnuté podmienky medzi klientom a bankou tvrdí. **REVENDA, Z. (1996)** Celkové náklady tvoria spravidla nasledujúce položky

- úrok stanovený na základe diskontnej úrokovej sadzby obchodnej banky,
- eskontná (diskontná) provízia,
- súvisiace poplatky a výlohy.

Banky používajú často pre eskontné úvery netto podmienky, ktoré zlučujú dohromady diskontné úroky a províziu.

HORVÁTHOVÁ, E. (2000) uvádza, že eskontný úver je krátkodobý úver, pretože jeho splatnosť je daná splatnosťou zmenky a táto by sa mala splatiť do 1 roka od vystavenia.

Zmyslom akceptačného úveru je podľa **KOŠČA, T. (2004)** získať lepšie obchodovateľnú zmenku, a to tým spôsobom, že ju niekto dôveryhodnejší akceptuje – príjme. Banka si za túto službu zráža z hodnoty zmenky úrok (diskont). Potom, čo bola zmenka akceptovaná a predaná dodávateľovi oproti dodávke tovaru, vystupuje akcepčná banka voči majiteľovi zmenky ako hlavný dlžník. Pred dňom splatnosti uloží odberateľ potrebný obnos v banke a tá potom preplatí majiteľovi tejto zmenky jej hodnotu. Pokiaľ je odberateľ platobne neschopný, musí túto zmenku banka preplatiť sama.

Náklady akceptačného úveru predstavujú províziu za akceptáciu zmenky, ktorá obsahuje náklady na vykonanie akceptu a určité promile zmenkovej sumy. Akceptačný úver je spojený s najvyšším rizikom v rámci úverov, a preto ho banky poskytujú len svojim najlepším klientom.

Akceptačný úver v praxi zahraničného obchodu predstavuje remboursný úver uvádza **HORVÁTHOVÁ, E. (2000)**.

Zmenky akceptované prvotriednymi bankami (bankové akcepty) podľa **REVENDU, Z. (1996)** sú veľmi kvalitným cenným papierom a stali sa jedným z dôležitých inštrumentov, s ktorými sa obchodujem na peňažnom trhu.

Avalový úver má ručiteľský charakter. Banka sa zaručuje uhradiť zmenkovú sumu v prípade, keď sa dlžník dostane do finančnej tiesne. Nie je teda primárnym dlžníkom ako pri akceptačnom úvere, ale sekundárnym dlžníkom tvrdí **KOŠČO, T. (2006)**.

Banka sa podľa **HORVÁTHOVEJ, E. (2000)** môže zaručiť za rôzne druhy záväzkov klienta, napríklad na platobné záväzky v oblasti:

- zmenkových vzťahov – banka sa uvedie na zmenke ako ručiteľ,
- colného ručenia – banka sa zaručuje za colné záväzky klienta,
- dopravných záruk – banka sa zaručuje dopravcovi, že prepravca uhradí náklady na prepravu.

Emisný úver je priamy úver bez sprostredkovateľskej funkcie banky. Je priamym úverom podnikateľského subjektu, ktorý sa neobracia priamo na banku so žiadosťou o úver, ale emisiou dlhopisov sa obracia na podnikateľskú verejnosť so žiadosťou odkúpiť jeho úverové cenné papiere. Banka často poskytuje služby spojené s emisiou týchto papierov, ako aj služby pri ich predaji. Banka, prípadne skupina bánk, časť tohto emisného úveru zvyčajne odkúpi poukazuje **BALKO, L. (2001)**.

Účasť banky pri týchto operáciách má významné pozitíva pre emitenta. Ako príklad **HORVÁTHOVÁ, E. (2000)** uvádza:

- dobré meno banky podporuje obchodovateľnosť dlhopisov,
- banka môže sama vystupovať ako investor, môže nakupovať dlhopisy vo vlastnom mene,
- emitent (klient) môže využívať finančné prepojenie banky s potencionálnymi investormi,
- banka môže vhodne načasovať emisiu na základe poznatkov o dopyte a ponuke na kapitálovom trhu v určitých obdobiach,
- banka poskytuje komplexné poradenské služby.

Úverový súpis nie je cenný papier, a preto nemôže byť predmetom obchodovania na kapitálovom trhu. Pri takejto forme poskytnutia dlhodobého úveru banka musí počkať na splatnosť pôžičky tvrdí **BEŇOVÁ, E. (2005)**.

HORVÁTHOVÁ, E. (2000) poukazuje, že záväzková listina sústreďuje výhody pre dlžníka a nevýhody pre veriteľa (banku).

Výhody dlžníka možno zhrnúť takto:

- dlžník sa pri záväzkovej listine nemusí obracať na voľný trh,
- nemusí zverejňovať svoju finančnú situáciu,
- úver možno získať rýchlejšie ako emisiou dlhopisov,
- úver možno lepšie prispôbiť individuálnym požiadavkám klienta.

Zo záväzkovej listiny vyplývajú mnohé nevýhody pre banku:

- nemá možnosť získať svoje peniaze skôr, než je stanovená splatnosť úveru,
- riziká klienta sa môžu preniesť na návratnosť úveru.

Podľa **BALKA, L. (2001)** hypotekárny úver poskytujú banky na základe existencie majetku v podobe nehnuteľnosti. Ide o najstarší typ bankového úveru, ktorý sa poskytuje na základe listov vlastníctva k domom, pozemkom – nehnuteľnostiam, ktoré zabezpečujú úver proti riziku jeho nezaplatenia. Zabezpečením môžu byť aj nehnuteľnosti, ktoré v dôsledku poskytnutia úveru ešte len vzniknú. Tento úver je veľmi rozšírený pri financovaní bytového fondu, ale používa sa aj na financovanie investícií do priemyselných podnikov a poľnohospodárstva.

HORVÁTHOVÁ, E. (2000) rozdeľuje hypotekárne úvery z viacerých hľadísk.

Podľa dlžníka rozlišujeme hypotekárne úvery poskytované:

- fyzickým osobám,
- právnickým osobám,
- orgánom miestnej samosprávy.

Podľa existencie nehnuteľností sa rozlišuje hypotekárny úver na:

- existujúcu nehnuteľnosť (oprava, rekonštrukcia, kúpa),
- výstavbu novej nehnuteľnosti.

Podľa spôsobu refinancovania sa hypotekárny úver člení na:

- klasický hypotekárny úver,
- hypotekárny úver založený na emisii hypotekárnych záložných listov,
- hypotekárny leasing – často sa uvádza v členení, avšak nepresahuje samostatný typ hypotekárneho úveru.

HORVÁTHOVÁ, E. (2004) uvádza, že zákon o bankách definuje hypotekárne obchody ako:

a) poskytovanie hypotekárnych úverov a s tým spojené vydávanie hypotekárnych záložných listov,

b) poskytovanie komunálnych úverov a s tým spojené vydávanie komunálnych obligácií.

Podmienkou poskytovania hypotekárnych obchodov je povolenie na výkon bankovej činnosti v oblasti hypotekárneho bankovníctva (licencia) udelená Národnou bankou Slovenska na základe žiadosti.

Základné črty hypotekárnych úverov sú:

- majú dlhodobý charakter
- majú prísne vymedzený účel poskytovania
- majú zabezpečenie tuzemskou nehnuteľnosťou.

KOŠČO, T. (2006) konštatuje, že hypotekárne úvery poskytujú špecializované banky (hypotekárne banky), resp. obchodné banky, ktoré v rámci svojej licencie majú aj právo tieto úvery poskytovať. Splatnosť hypotekárnych úverov je dlhá (spravidla 15 až 30 rokov).

Zdroje na poskytovanie hypotekárnych úverov získavajú banky predovšetkým emisiou hypotekárnych záložných listov (hypotekárnych obligácií). Právne predpisy v jednotlivých štátoch umožňujú aj iné formy záruky hypotekárnych obligácií.

Z hypotekárnej pôžičky platí dlžník banke úroky a postupne spláca úver (spravidla formou pevnej anuity). Z takto prijatých platieb vypláca banka majiteľom záložných listov úroky a postupne záložné listy umoruje.

Pre intenzívnejší rozvoj hypotekárneho bankovníctva na Slovensku je okrem vhodného legislatívneho prostredia dôležitá aj stabilita na finančnom trhu a oživenie celkovej ekonomickej situácie. Tá môže napomôcť k rozvoju bytovej a investičnej výstavby, oživeniu stavebníctva, ako aj zvýšenie kúpyschopnosti obyvateľstva, ktorá priamo ovplyvňuje situáciu na trhu s nehnuteľnosťami a sprostredkovane dopyt po hypotekárnych úveroch.

MARENČÍK, M. – ŠTEVÍK, A. (2000)

BEŇOVÁ, E. (2005) charakterizuje komunálny úver ako dlhodobý úver, ktorý čerpajú najmä mestá, obce a rôzne subjekty samosprávnych celkov, zabezpečený nehnuteľným majetkom miest a obcí. Zdroje na poskytovanie komunálnych úverov získavajú banky predajom komunálnych obligácií.

Princípy komunálneho úveru sa často stotožňujú s princípom hypotekárneho úveru refinancovaného prostredníctvom hypotekárnych záložných listov. Určité rozdiely možno pozorovať najmä v charakteristických vlastnostiach komunálnych obligácií a v zabezpečení komunálneho úveru nehnuteľným majetkom mesta alebo obce tvrdí **HORVÁTHOVÁ, E. (2000)**.

Investičné úvery sú určené podnikateľom na realizáciu investičných zámerov. Pri ich poskytovaní sa posudzuje kvalita podnikateľského zámeru a reálnosť ekonomických kalkulácií. Porovnáva sa výnosnosť investície s nákladmi na splácanie investičného úveru. Investičné úvery slúžia k zlepšeniu súvahy, najmä vlastného imania, čo ďalej umožňuje vlastníkom malých podnikov expandovať a lepšie sa pripraviť na hospodárske, alebo personálne krízy, ktoré môžu nastať. **PILKOVÁ, A. (2005)**

Stavebný úver je charakteristický tým, že účelom jeho použitia je výstavba, rekonštrukcia alebo kúpa nehnuteľností. Stavebný úver sa podľa **BEŇOVEJ, E. (2005)** od hypotekárneho úveru odlišuje najmä formou zabezpečenia, keď pri stavebnom úvere ako záruka môže slúžiť aj hnutel'ný majetok, právo alebo ručenie ručiteľa.

Zvýhodnené pôžičky sociálneho charakteru sú určené vybranej skupine obyvateľov, napríklad vysokoškolským študentom, mladým rodinám, mladomanželom a podobne uvádza **BEŇOVÁ, E. (2005)**.

2 CIEĽ PRÁCE

Bankovníctvo na Slovensku prešlo za pätnásť rokov existencie nového štátu výraznými zmenami v oblasti systémovej, inštitucionálnej, organizačnej i personálnej. Stalo sa fungujúcou a ziskovou oblasťou podnikania, ktorá hrá kľúčovú úlohu pri rozvoji slovenskej ekonomiky.

Hlavným cieľom diplomovej práce je poskytnúť komplexný a ucelený obraz o jednotlivých úverových produktoch a vývoji úverového portfólia vo vybranej banke. V rámci úverových produktov sa bližšie zameriavame na poskytované úverové produkty obyvateľstvu, spoločnostiam a samosprávam.

Jednotlivé čiastkové ciele diplomovej práce, ktoré vychádzajú z hlavného cieľa sú nasledovné:

- charakteristika banky, všeobecné informácie a stručná história banky,
- zhodnotenie vývoja základných ukazovateľov banky a ich porovnanie v rámci bankového sektora,
- charakteristika a základné informácie o jednotlivých úverových produktoch pre obyvateľstvo, spoločnosti a samosprávy,
- zhodnotenie úverového portfólia, popísanie vývoja úverov podľa klientských skupín, lehoty splatnosti, odvetví a klasifikácie,
- charakteristika úverov špeciálne určených pre poľnohospodárov, zhodnotenie ich stavu a komparácia s úvermi poskytovanými inými bankovými subjektami
- popísanie trendov v oblasti úverov v Slovenskej republike.

Za charakterizovanú banku sme si zvolili Dexia banku a. s., ktorá má vedúcu pozíciu vo financovaní slovenských samospráv, ale taktiež poskytuje spoľahlivé služby a moderné produkty verejnému sektoru a občanom. Banka kladie výrazný dôraz na kvalitu poskytovaných služieb a celkovú spokojnosť svojich klientov, ktorú sa snaží dosiahnuť vývojom nových produktov a pochopením potrieb zákazníkov.

3 METODIKA PRÁCE

Metodika diplomovej práce vychádza z hlavného cieľa práce a jej vedľajších cieľov, ktorým bude podriadená aj štruktúra diplomovej práce.

Diplomová práca sa venuje problematike popísania úverových produktov a služieb vo vybranej banke, vývojom úverového portfólia z rôznych hľadísk v časovom horizonte rokov 2002 až 2006, charakteristikou úverov určených pre poľnohospodárstvo, zhodnotením vývojových trendov v oblasti úverov . Objektom skúmania je Dexia banka, a. s., ktorá je lídrom v poskytovaní služieb pre samosprávy, ale tiež ponúka svoje služby verejnému sektoru a občanom.

Postup vypracovania práce je metodicky rozdelený do nasledujúcich častí:

- vypracovanie rešerše k danej problematike,
- preštudovanie dostupných zdrojov domácej a zahraničnej literatúry z danej oblasti,
- zhromažďovanie a selekcia údajov a informácií k danej téme,
- analýza údajov,
- spracovanie a porovnanie získaných údajov,
- zhodnotenie dosiahnutých výsledkov a formulovanie návrhov a odporúčaní na využitie poznatkov.

Podkladové údaje a informácie použité pri spracovaní diplomovej práce, boli získané z knižných publikácií domácich a zahraničných autorov, odborných publikácií – zborníkov vedeckých prác, medzinárodných vedeckých konferencií, odborného bankového časopisu Biatec, Ekonomického časopisu a magazínu Profit. Materiály sú taktiež čerpané z výročných správ Dexia banky a. s., z informačných letákov vydaných bankou, z internetových stránok Dexia banky, NBS, Poštovej banky a. Istrobanky. Osobné konzultácie s pracovníkmi banky sú tiež súčasťou získavania potrebných údajov.

V diplomovej práci boli použité nasledovné metódy skúmania:

- **Riadený rozhovor** – umožňuje získať informácie na základe vopred pripravených otázok a je určený na dosiahnutie stanoveného cieľa. Metóda bola použitá pri rozhovore s pracovníkom komerčnej banky pri získavaní potrebných údajov.

- **Analýza** – predstavuje myšlienkové rozčlenenie celku na jednotlivé časti, vlastnosti alebo súvislosti pre určenie podstatných znakov skúmaných javov. Táto metóda bola použitá pri charakteristike úverových produktov banky a základných ukazovateľov banky.

- **Syntéza** – znamená myšlienkové spojovanie jednotlivých prvkov, skutočností alebo vlastností v celok. Metóda bola použitá pri písaní podkapitoly Diskusia a kapitoly Záver.

- **Indukcia** – je spôsob stanovenia všeobecných téz a zákonov na základe zovšeobecnenia preskúmaných faktov a javov. Táto metóda bola použitá pri hodnotení vývoja úverov a základných ukazovateľov banky.

- **Dedukcia** – je metóda logického odvodzovania záveru zo všeobecných poznatkov. Predstavuje opak indukcie a bola využitá pri popísaní trendov v oblasti úverov.

- **Komparácia** – metóda zisťovania zhodných alebo rozdielných vlastností pozorovaných entít. Je to všeobecná operácia myslenia, ktorá vyúsťuje do zistenia, či sú dva predmety alebo javy rovnaké, podobné, alebo odlišné. Metóda bola použitá pri porovnávaní poľnohospodárskych úverov vo vybraných bankách.

Pri analýze vývoja úverového portfólia sa bude sledovať časové obdobie rokov 2002 až 2006 a pri vyhodnocovaní výsledkov sa využívajú reťazové, bázičné indexy, percentuálne zmeny ako aj absolútne rozdiely.

Reťazový index – sa vypočíta ako pomer hodnoty bežného roka k hodnote roka predchádzajúceho. Vyjadruje nám tempo rastu.

Bázičný index - sa vypočíta ako pomer hodnoty bežného roka k hodnote roka bázičného (základného).

Percentuálna zmena – vypočíta sa ako pomer rozdielu hodnoty bežného roka a hodnoty roka predchádzajúceho k hodnote roka predchádzajúceho.

Percentuálny podiel - vypočíta sa ako pomer časti k celkovej hodnote.

Absolútny rozdiel - získame z rozdielu dvoch absolútnych ukazovateľov.

V diplomovej práci v rámci analýzy základných ukazovateľov banky sú použité nasledovné ukazovatele:

Kapitálová primeranosť – je charakterizovaná ako podiel vlastných zdrojov k rizikovo vážených aktív. Nesmie klesnúť pod úroveň 8%.

$$\text{Kapitálová primeranosť} = \frac{\text{Vlastný kapitál}}{\text{Rizikovo vážené aktíva}} * 100$$

Ukazovatele rentability

Rentabilita aktív – charakterizuje zhodnotenie celkových aktív je vyjadrená podielom kumulatívnej hodnoty čistého zisku k priemernej hodnote čistých aktív.

$$\text{Rentabilita aktív ROA} = \frac{\text{Čistý výsledok hospodárenia}}{\text{Celkové aktíva}} * 100$$

Rentabilita kapitálu – charakterizuje zhodnotenie vlastného kapitálu a je vyjadrená podielom kumulatívnej hodnoty čistého zisku k priemernej hodnote vlastných zdrojov.

$$\text{Rentabilita vlastného kapitálu ROE} = \frac{\text{Čistý výsledok hospodárenia}}{\text{Vlastný kapitál}} * 100$$

4 VÝSLEDKY PRÁCE

V tejto časti diplomovej práce sa budeme snažiť prezentovať také informácie, aby sme poskytli čo najlepší obraz o úverových produktoch poskytovaných Dexia bankou, a.s. Prvá časť sa bude zaoberať všeobecnými informáciami o Dexia banke, a.s., poukážeme tiež na vývoj základných ukazovateľov banky a venovať sa budeme aj stručnej histórii. V druhej časti budú prezentované jednotlivé úverové produkty poskytované bankou, ktoré sú rozdelené na úvery poskytované obyvateľstvu, spoločnostiam a samosprávam. Ďalšia časť bude zameraná na hodnotenie vývoja úverového portfólia banky. Budeme skúmať vývoj úverov podľa rôznych hľadísk ako sú členenie úverov podľa klientských skupín, lehoty splatnosti, odvetví a klasifikácie. Na úvery určené pre poľnohospodárske odvetvie a ich komparácii vo vybraných bankách sme sa zamerali v ďalšej časti. Na záver budú spomenuté vývojové trendy v oblasti úverov v Slovenskej republike.

4.1 Charakteristika Dexia banky, a. s.

Dexia banka Slovensko, a. s. bola založená ako špecializovaná banka pre miestne samosprávy v roku 1993. Od začiatku mala ambíciu stať sa univerzálnou bankou s komplexnou škálou služieb. Banka sa radí medzi stredne veľké finančné inštitúcie. Ponúka širokú škálu služieb pre občanov, samosprávy, verejnoprospešné podniky, národné a medzinárodné korporácie. Participuje na financovaní rozvojových programov komunálneho sektora, bytovej výstavby, infraštruktúry, rozvojových a ekologických programov spolupráci s domácimi a zahraničnými, vládnyimi a komerčnými inštitúciami. Dexia banka Slovensko, a. s. sa radí medzi najvýznamnejšie finančné ústavy a má význačné miesto vo financovaní investičných projektov z fondov EÚ.

Majoritným akcionárom banky je Dexia Kommunalkredit Bank AG, Wien, zostávajúca časť akcií patrí slovenským mestám a obciam a individuálnym investorom (Tabuľka 1,2).

Štruktúra akcionárov Dexia banky k 31.12.2006

Tabuľka 1

Akcionári DBS	Počet akcionárov	Podiel akcionárov v %	Podiel na základnom imaní v %	Počet akcií
Mestá a obce	334	75,40	18,08	18 115
Právnické osoby	11	2,45	80,82	80 979
Fyzické osoby	98	22,12	1,10	1 106
Celkom	443	100,00	100,00	100 200

Zdroj: výročná správa Dexia banky

Akcionár	2005	2006
Dexia Kommunalkredit Bank AG, Wien, Rakúsko	78,98	78,98
Bank Austria Creditanstalt AG, Wien, Rakúsko	1,04	1,59
Mesto Žilina	2,00	2,00
Mestská časť Bratislava-Petržalka	1,32	1,32
Mestská časť Bratislava-Nové Mesto	1,20	1,20
Mesto Skalica	1,01	1,01
Akcionári pod 1%	14,45	13,90
Celkom	100,00	100,00

Zdroj: výročná správa Dexia banky

Všeobecné informácie o Dexia Banke a. s.

Názov spoločnosti: Dexia Banka Slovensko a. s.

Identifikačné číslo: IČO: 31 575 951

DIČ: 31 575 951/694

Sídlo: Hodžova 11, 010 11 Žilina

Vznik spoločnosti: Dátum založenia: 14. 05.1992

Dátum vzniku: 01. 01. 1993

Štatutárne a riadiace orgány:

Dozorná rada: Predseda: Reinhard Platzer

Podpredseda: Francois Durollet

Členovia: Pascal Becker, Leopold Fischer, Peter Philippaerts,
Michal Sýkora, Ing. Richard Frimmel, Ing. Ján Trajčík

Predstavenstvo: Predseda: Ing. Pavol Ďuriník, PhD.

Podpredseda: Gernot Daumann

Člen: Ing. Ján Sládeček, Ing. Anton Halúska

Predmet činnosti:

Dexia banka vykonáva svoju činnosť len na území Slovenskej republiky.

Dexia banka vykonáva nasledujúce bankové činnosti:

- prijímanie vkladov,
- poskytovanie úverov,
- tuzemské prevody peňažných prostriedkov a cezhraničné prevody peňažných prostriedkov (platobný styk a zúčtovanie),
- investovanie do cenných papierov na vlastný účet,
- obchodovanie na vlastný účet:

- s finančnými nástrojmi peňažného trhu v slovenských korunách a v cudzej mene vrátane zmenárenskej činnosti,
 - s finančnými nástrojmi kapitálového trhu v slovenských korunách a v cudzej mene,
 - s mincami z drahých kovov, pamätnými bankovkami a pamätnými mincami, hárkami bankoviek a súbormi obehových mincí,
- správu pohľadávok a cenných papierov klienta na jeho účet vrátane súvisiaceho poradenstva,
- finančný lízing,
 - poskytovanie záruk, otváranie a potvrdzovanie akreditívov,
 - vydávanie a správu platobných prostriedkov,
 - poskytovanie poradenských služieb v oblasti podnikania,
 - vydávanie cenných papierov, účasť na vydávaní cenných papierov a poskytovanie súvisiacich služieb,
 - finančné sprostredkovanie,
 - uloženie vecí,
 - prenájom bezpečnostných schránok,
 - poskytovanie bankových informácií,
 - funkciu depozitára podľa osobitného predpisu,
 - spracúvanie bankoviek, mincí, pamätných bankoviek a pamätných mincí,
 - hypotekárne obchody podľa ustanovenia § 67 ods. 1 zákona o bankách,
 - poskytovanie investičných služieb pre klientov v rozsahu osobitného povolenia.

Materská spoločnosť: Dexia Kommunalkredit Bank, akciová spoločnosť

Türkenstrasse 9

1092 Viedeň, Rakúsko

Rating Dexia banky: Rating materskej spoločnosti Dexia Kommunalkredit Bank:

- **AA** (Fitch Ratings)
- **Aa2** (Moody's)

4.1.1 Základné ukazovatele banky

Dexia banka, a. s. zaznamenáva vynikajúce výsledky vo viacerých ukazovateľoch, ako je vidieť v tabuľke 3, napriek silnej konkurencii na slovenskom bankovom trhu.

Základné ukazovatele banky

Tabuľka 3

	2002	2003	2004	2005	2006	bankový sektor
Zisk pred zdanením	373 457	385 191	311 830	306 141	386 222	22 397 850
Čistý zisk	346 179	371 073	261 678	210 991	309 936	17 775 803
Aktíva celkom	29 828 154	26 315 936	37 893 496	45 787 324	54 854 620	1 466 136 833
Základné imanie	1 202 400	1 202 400	1 202 400	1 202 400	1 202 400	
Vklady klientov	22 372 227	22 018 008	30 148 637	31 256 095	39 317 329	925 952 293
Úvery klientom	11 363 451	12 490 936	18 416 166	24 890 979	30 676 011	668 076 596
Kapitálová primeranosť	15	15	12	13	10	13
Rentabilita aktív ROA	1,53	1,32	0,82	0,51	0,62	1,27
Rentabilita vlast. kapit.ROE	24,62	25,93	17,50	11,66	15,97	21
Počet organizač. jednotiek	43	44	50	51	52	
Počet pracovníkov	601	636	687	706	732	

Zdroj: výročné správy Dexia banky 2002-2006, www.nbs.sk, vlastné prepočty

Dexia banka, a. s. v roku 2006 vykázala čistý zisk vo výške 309 mil. Sk, čo predstavuje 1,74% z celkového dosiahnutého čistého zisku všetkých bánk na Slovensku. V sledovanom období čistý zisk dosiahol maximálnu hodnotu 346 mil. Sk v roku 2002. Kladný hospodársky výsledok pozitívne vplýva na hodnotenie banky.

Základné imanie má hodnotu 1202 mil. Sk a počas sledovaného obdobia rokov 2002 až 2006 sa nemenilo.

Aktíva banky dosiahli najvyššiu hodnotu 54854 mil. Sk v roku 2006, čo znamená 3,74%-ný podiel v rámci celkového objemu aktív všetkých bánk. Počas sledovaného obdobia zaznamenali aktíva nárast o 83,90%. Najväčší medziročný nárast bol vykázaný v roku 2004 a to o 43,99%.

Vklady klientov v Dexia banke v roku 2006 tvorili 4,25% z celkových vkladov klientov vo všetkých bankách na území Slovenskej republiky a dosiahli hodnotu 39317 mil. Sk. Za sledované obdobie vklady vzrástli o 75,74% a najväčší medziročný nárast dosiahli v roku 2004 o hodnotu 36,93%.

Dexia banka poskytla v roku 2006 úvery v objeme 30676 mil. Sk, čo predstavuje 4,59% z celkového objemu poskytnutých úverov bankami. Za sledované obdobie objem úverov vzrástol o 169,95% a najväčšiu dynamiku rastu zaznamenal v roku 2004, kedy medziročný index rastu dosiahol hodnotu 1,47.

Jedným z pravidiel obozretného podnikania bánk je kapitálová primeranosť, ktorá má zabezpečiť dostatok vlastných zdrojov banky vzhľadom na riziká obchodov, ktoré robí. Hodnota kapitálovej primeranosti bánk nesmie klesnúť pod 8%. Dexia banka v roku 2006 dosiahla hodnotu 9,88% a v bankovom sektore kapitálová primeranosť dosiahla hodnotu 12,98%. Najvyššiu hodnotu 15,19% vykázala v roku 2003 a najväčšiu hodnotu medziročného indexu 1,07 v roku 2005.

Bankový sektor v roku 2006 dosiahol 1,27%-nú rentabilitu aktív a Dexia banka a.s. 0,62%, čo znamená, že z každej koruny aktív banky získala 0,62 haliera. V roku 2002 dosiahla najvyššiu hodnotu 1,53%, z čoho vyplýva, že za sledované obdobie rentabilita aktív klesla a to o 51,32%.

Dexia banka vykázala v roku 2006 rentabilitu kapitálu vo výške 15,97%, čo je o 5,26% menej ako rentabilita celého bankového sektoru. Počas sledovaného obdobia zaznamenala pokles o 35,13%, maximálnu hodnotu 25,93% dosiahla banka v roku 2003.

Rentabilita kapitálu v porovnaní s rentabilitou aktív počas sledovaného obdobia má vyššiu dynamiku, čo znamená, že použitie cudzieho kapitálu je efektívne.

K 31.12.2006 banka ponúkala svoje komplexné služby prostredníctvom 52 pobočiek, v ktorých pracovalo 372 zamestnancov. Pobočky sú rozdelené na 7 hlavných pobočiek, 41 pobočiek a 4 pracoviská. V období rokov 2002 až 2006 banka rozšírila svoju sieť organizačných jednotiek o 9 a počet zamestnancov sa zvýšil o 131.

4.1.2 História banky

14. mája 1992 bola založená Prvá Komunálna Banka, a. s, svoju činnosť začala 1. januára 1993 so základným imanom 300 mil. Sk. PKB, a. s. vznikla ako špecializovaná banka určená na financovanie rozvojových programov miest a obcí v Slovenskej republike. Prvými upisujúcimi akcionármi banky bolo 193 miest a obcí, ktoré vlastnili 99% všetkých akcií. Banka vznikla bez účasti štátu a zahraničnej účasti.

V prvom roku existencie banka zaznamenala zisk 21,5 mil. Sk, celkový objem aktív bol skoro 2 mld. Sk, objem úverov dosiahol hodnotu 654 mil. Sk a objem vkladov 804 mil. Sk. Do komunálneho sektora bolo umiestnených 87 % všetkých úverov. Banka založila na konci roka 1993 svoju 100 % dcérsku spoločnosť Komunálnu poisťovňu, a. s.

Banka začala ako prvá v roku 1994 na Slovensku realizovať emisie komunálnych obligácií so zabezpečením ich umiestnenia a predaja na kapitálovom trhu, v snahe umožniť klientom z radov miest a obcí získať zdroje na investičné programy. Banka zaznamenala

významný rozvoj v domácom a zahraničnom platobnom styku, v zmenárenských službách, vo vedení depozitných produktov a v poskytovaní retailových služieb po implementácii transakčného informačného systému.

V roku 1995 vznikli legislatívne podmienky na poskytovanie úverov v cudzej mene, taktiež banka začala vydávať domáce platobné karty. PKB, a. s. sa pripojila k vnútroštátnej sieti ZBK, inštaláciou prvých piatich bankomatov. V tom istom roku banka začala spoluprácu s Fondom národného majetku.

Banka v roku 1996 založila dcérsku spoločnosť – Komunálnu finančnú spoločnosť, a. s. Koncom roka získala banka dlhodobý rating BB+ udelený medzinárodnou ratingovou agentúrou Thomson BankWatch.

V roku 1997 banka začala spoluprácu s Ministerstvom výstavby a verejných prác SR v rámci financovania rozvojového programu podpory bytovej výstavby. Banka začala rozširovať svoje služby v oblasti financovania zahraničného obchodu a v oblasti elektronického bankovníctva. Ku koncu roka získala PKB, a. s. domácu cenu Zlatý podnikateľský Biatic za dosiahnutie najvyšších hodnôt ukazovateľov efektívnosti medzi slovenskými bankami bez zahraničnej účasti.

Do roku 1998 si banka vybudovala najširšiu sieť pracovísk spomedzi všetkých súkromných bánk pôsobiacich na Slovensku, s počtom 34 pobočiek a expozitúr a 6 prezentácií. Banka v tomto roku začala spravovať finančné prostriedky určené na podporu bytovej výstavby, na základe zmluvy so Štátnym fondom rozvoja bývania.

Banka na konci roka 1999 podpísala zmluvu o realizácii finančných operácií súvisiacich s použitím Štátneho fondu životného prostredia. V oblasti elektronického bankovníctva banka začala poskytovať všetky dostupné typy služieb a tým sa ponuka bankových produktov stala vysokokonkurenčnou. Banka začala obyvateľstvu ponúkať možnosť povoleného prečerpania zostatku na účte

Vstup zahraničného strategického investora sa zavŕšil 30. mája 2000. Nadnárodná finančná skupina Dexia sa stala majoritným akcionárom PKB, a. s., prostredníctvom dcérskej spoločnosti Dexia Kommunalkredit Holding so sídlom vo Viedni, ktorej akcionármi sú Dexia Crédit Local a Kommunalkredit Austria.

V roku 2001 dosiahla banka najlepší hospodársky výsledok vo svojej deväťročnej histórii. Podiel na komunálnom trhu sa zvýšil na 83,48 %. V tomto roku banka začala zabezpečovať obsluhu a predaj prostredníctvom samoobslužných zón, ktoré boli otvorené v Žiline a v Bratislave.

Banka získala 3. miesto v ocenení „Banka roka 2002“ týždenníka Trend. V roku 2002 banka začala finančne riadiť novovytvorený Recyklačný fond. V tomto roku rozšírila svoje služby o poskytovanie zvýhodnených balíkov a zaujímavých spotrebných úverov.

V roku 2003 nastala zmena obchodného mena Prvá Komunálna Banka, a. s., na Dexia banku Slovensko, a. s. Od októbra 2003 začala banka poskytovať hypotekárne úvery, prišla tiež s novou ponukou zvýhodnených produktov pre zamestnancov škôl a samospráv a taktiež spustila nový produkt Bonusknižka.

V roku 2004 Dexia banka, a. s. zvíťazila v tendri na „Financovanie projektov programu rozvoja a priorít hlavného mesta Slovenska na roky 2004 – 2006. Dexia kommunalkredit Holding získal bankovú licenciu a v roku 2005 pod názvom Dexia Kommunalkredit Bank začala zastrešovať svoje dcérske spoločnosti v strednej a východnej Európe. V roku 2006 spoločne so Združením miest a obcí Slovenska banka založila spoločnosť Municipalia, a. s., ktorá ponúka samosprávam vzdelávanie, poradenstvo, publikačnú činnosť a odovzdávanie informácií z rôznych oblastí.

V roku 2007 banka dosiahla čistý zisk v sume 407 981 tis. Sk, čo predstavuje najlepší hospodársky výsledok v celej histórii banky. Predstavenstvo banky sa rozhodlo zvýšiť základné imanie o sumu 400 000 Sk na celkovú sumu 1 402 800 000 Sk. Objem poskytnutých úverov sa v roku 2007 zvýšil na 38,0 mld. Sk, vklady vzrástli na úroveň 49,6 mld. Sk. V súčasnosti Dexia Kommunalkredit Bank AG, Wien vlastní 84,4 % akcií a je rozhodujúcim akcionárom banky. Dexia banka Slovensko, a. s. v tomto roku získala cenu v súťaži „Banka trvalo udržateľného rozvoja“ v kategórii Východná Európa-„Rozvíjajúce sa trhy“. Banka sa ako prvá banka na Slovensku pripojila na platobný portál verejnej správy.

Dexia banka Slovensko a. s. chce zostať aj naďalej lídrom v poskytovaní služieb pre samosprávy a udržať si meno uznávanej autority v oblasti financovania environmentálnych aktivít, ako aj aktivít trvalo udržateľného rozvoja na Slovensku. Banka má záujem pokračovať vo svojej stratégii zvyšovania podielu na trhu služieb pre občanov.

4.2 Charakteristika úverových produktov Dexia banky, a. s.

Poskytovanie úverov klientom banky tvorí veľmi dôležitú a rozhodujúcu činnosť banky, pretože úroky prijaté z poskytnutých úverov sú základným a spravidla najväčším zdrojom výnosov banky. Z uvedeného dôvodu Dexia banka, a. s. venuje maximálnu pozornosť kvalite a rozvoju úverov.

Dexia banka, a. s. sa snaží vyhovieť požiadavkám a špecifickým potrebám klientov pestrou paletou úverových produktov. Tieto komplexné služby banka ponúka obyvateľstvu,

mestám, obciam, verejnoprospešným podnikom, medzinárodným a domácim podnikateľským subjektom.

V tejto časti práce sa budeme venovať stručnému prehľadu jednotlivých úverových produktov, ktoré sme si rozdelili na úvery určené pre obyvateľstvo, spoločnosti a samosprávy.

4. 2. 1 Úverové produkty Dexia banky pre obyvateľstvo

Povolené prečerpanie na osobnom účte

Služba predstavuje formu povoleného debetného limitu na osobnom účte v Dexia banke, ktorá slúži na krátkodobé preklopenie nesúladu medzi príjmami a výdajmi klienta. O túto službu môžu požiadať občania vo veku od 18 do 65 rokov, pri otvorení osobného účtu, na ktorý budú poukazovať svoj pravidelný príjem. Podmienkou získania služby je priemerný mesačný kreditný obrat na účte za predchádzajúce 3 kalendárne mesiace minimálne 3 000 Sk. Výška debetného limitu je stanovená od 3 000 do 40 000 Sk. Služba je zriaďovaná na dobu neurčitú s pravidelným prehodnotením výšky debetného limitu. Úroky si banka účtuje zo skutočnej čerpanej sumy a za dobu čerpania finančných prostriedkov. Tento druh úveru môže klient použiť na čokoľvek bez nutnosti dokladovať účel.

Výhody:

- už po 3 mesiacoch od otvorenia osobného účtu,
- jednoduchý prístup k peniazom,
- úroky sú platené len z čerpanej sumy,
- splácanie úveru je priebežné pripísanými vkladmi na bežný účet.

Dexia pôžička

Dexia pôžička je bezúčelový spotrebný úver vo forme peňažných prostriedkov pripísaných priamo na osobný účet klienta vedený v Dexia banke Slovensko. Klient získa tento úver ak má vek od 18 do 65 rokov, má trvalý pobyt na území SR, preukázaním pravidelného mesačného príjmu alebo vinkulovaním životného poistenia v prospech Dexia banky.

Objem úveru je minimálne 20 000 Sk a maximálne 300 000 Sk, je závislý od hodnotenia žiadateľa bankou a od formy zabezpečenia úveru. Maximálna doba splácania úveru je 5 rokov a splácanie je formou mesačných anuitných splátok. Úver je zabezpečený 1 alebo 2 ručiteľmi, zmenkou (v prípade splnenia podmienok stanovených bankou), vinkuláciou životného poistenia v prospech banky alebo ich kombináciou.

Výhody:

- jednoduchá forma úveru
- rýchly spôsob získania úveru
- bez nutnosti dokladovať účel úveru
- možnosť získania úveru aj bez ručiteľa

Dexia FinPôžička

Dexia FinPôžička je bezúčelový spotrebný úver zabezpečený peňažným vkladom v Dexia banke. Klient získa tento úver ak má vek od 18 do 65 rokov, má trvalý pobyt na území SR a otvorí si osobný účet v Dexia banke.

Objem úveru je minimálne 20 000 Sk a maximálne 1 000 000 Sk. Doba splácania je maximálne 5 rokov, formou mesačných anuitných splátok. Zabezpečenie úveru je peňažným vkladom vedeným v Dexia banke, ktorého hodnota musí predstavovať minimálne 105 % výšky úveru.

Výhody:

- jednoduchá forma úveru,
- rýchly spôsob získania úveru,
- bez nutnosti dokladovať účel úveru,
- možnosť získať úver aj bez ručiteľa,
- bez nutnosti dokladovať príjem,
- výška úveru až do 1 000 000 Sk.

Dexia Hypopôžička

Dexia Hypopôžička je bezúčelový spotrebný úver zabezpečený nehnuteľnosťou. Tento úver je možné získať preukázaním pravidelného mesačného príjmu a prostredníctvom zabezpečenia úveru vhodnou nehnuteľnosťou. Zabezpečenie úveru je prostredníctvom nehnuteľného majetku, zmenkou alebo dohodou o zrážkach zo mzdy alebo iných príjmov.

Objem úveru je minimálne 20 000 Sk, horná hranica nie je obmedzená, závisí od schopnosti splácať úver a od hodnoty nehnuteľností. Úver je možné splácať maximálne 20 rokov vo forme mesačných anuitných splátok. Výška úrokovej sadzby môže byť fixovaná na 1, 5 alebo 10 rokov.

Výhody:

- bez nutnosti dokladovať príjem,
- bez nutnosti byť vlastníkom nehnuteľnosti, ktorou je ručené,

- bez nutnosti dokladovať účel úveru,
- možnosť dlhodobého splácania s výhodnou úrokovou sadzbou,
- bezplatné zriadenie povoleného prečerpania na účte,
- výhodné poistenie nehnuteľnosti a bezplatné poradenstvo.

Hypotekárny úver

Hypotekárny úver je úver určený na investície do nehnuteľností, zabezpečený záložným právom k tuzemskej nehnuteľnosti, a to aj rozostavanej. O hypotekárny úver môže požiadať každý občan s trvalým pobytom na území SR, ktorý dovŕšil vek 18 rokov, alebo občan cudzieho štátu, ktorý preukáže zdroj pravidelných príjmov. Vydaté/ženatí žiadatelia musia vždy žiadať o úver spoločne, pokiaľ nemajú zrušené bezpodielové spoluvlastníctvo manželov.

Každý hypotekárny úver musí byť zabezpečený záložným právom na vhodnú tuzemskú nehnuteľnosť evidovanú v katastri nehnuteľností a zapísanú v liste vlastníctva, ktorá je vo vlastníctve žiadateľa resp. tretej osoby

Ide o dlhodobý úver s lehotou splatnosti najmenej 4 a najviac 30 rokov, splácaní mesačne anuitnými splátkami. Minimálna výška hypotekárneho úveru je 100 000 Sk a maximálna výška je ohraničená 100 % z trhovej hodnoty nehnuteľnosti, ktorá bude predmetom záložného práva a schopnosťou klienta splatiť poskytnutý úver. Fixáciu úrokovej sadzby je možné si zvoliť na 1, 5 alebo 10 rokov.

Hypotekárny úver je možné použiť na nadobudnutie tuzemskej nehnuteľnosti alebo jej časti, na výstavbu alebo zmenu dokončenej stavby, splatenie skôr poskytnutého úveru, použitého na horeuvedené účely, ak nie je hypotekárnym úverom, na údržbu tuzemských nehnuteľností.

Výhody:

- výška úveru do 100% z trhovej hodnoty nehnuteľnosti,
- získanie úveru aj bez znaleckého posudku,
- možnosť voľby dĺžky fixácie úrokovej sadzby,
- bezplatné zriadenie povoleného prečerpania na účte,
- výhodné poistenie nehnuteľnosti a bezplatné poradenstvo.

Hypoúver pre mladých

Hypoúver pre mladých predstavuje hypotekárny úver so štátnym príspevkom pre mladých. Tento druh úveru môže získať občan vo veku od 18 do 35 rokov a s priemerným

hrubým mesačným príjmom za predchádzajúci kalendárny rok maximálne 1,3 násobku priemernej hrubej mesačnej mzdy v národnom hospodárstve.

Výška štátneho príspevku na Hypoúver je maximálne 1,5 mil. Sk. Účel úveru je nadobudnutie, výstavba alebo rekonštrukcia nehnuteľnosti. Lehota splatnosti je od 4 do 30 rokov. Dĺžku fixácie úrokovej sadzby je možné zvoliť si na 1 alebo 5 rokov.

Výhody:

- výhodná úroková sadzba (znížená o 2,5%),
- možnosť odklonu splátok istiny,
- možnosť mimoriadnej splátky a predčasného splatenia úveru bez poplatku.

Autoúver

Autoúver je účelový spotrebný úver, ktorý je možný použiť na nákup nového alebo ojazdeného automobilu od autorizovaného autopredajcu alebo autobazáru. Úver je možné získať preukázaním pravidelného mesačného príjmu, s podmienkou, že auto nesmie byť staršie ako 5 rokov.

Úveru je možné zabezpečiť zakúpeným automobilom, ručiteľom, vinkuláciou havarijného poistenia v prospech Dexia banky, dohodou o zrážkach zo mzdy alebo zmenkou. Lehota splatnosti je maximálne 5 rokov, v prípade ojazdeného auta maximálne 4 roky a úver je splácaný formou mesačných anuitných splátok. Výška úveru je minimálne 20 000 Sk a maximálne 1 000 000 Sk, v prípade ojazdeného auta je maximálna výška 500 000 Sk.

Výhody:

- výhodná úroková sadzba,
- možnosť uzatvorenia povinného zmluvného poistenia a havarijného poistenia súčasne s úverovou zmluvou a s výhodnými podmienkami,
- možnosť použiť úver na kúpu automobilu zo zahraničia, nového alebo ojazdeného.

4. 2. 2 Úverové produkty Dexia banky pre spoločnosti

Business Hypoúver

Business Hypoúver je bezúčelový podnikateľský úver zabezpečený vhodnou tuzemskou nehnuteľnosťou. Podľa potrieb si môže klient zvoliť kontokorentný úver alebo termínovaný úver (Tabuľka 4).

Parameter Business Hypoúveru	Typ kontokorent	Typ Termínovaný úver
využitie	prevádzkové potreby	investičné potreby
účel úver	na investíciu do strojov na nákup zásob, materiálu na kúpu nehnuteľností na kúpu auta iné	
výška úveru	do 70 % hodnoty nehnuteľnosti do výšky až 15 mil. Sk	
čerpanie úveru	kedykoľvek do výšky limitu	na bežný účet, jednorázovo, prípadne postupne podľa dohody
splácanie úveru	kreditnými obratmi na bežnom účte	podľa splátkového kalendára
lehota splatnosti	do 1 roka s možnosťou prolongácie	do 15 rokov
určenie úveru	Business Hypoúver je určený pre všetkých podnikateľov, tj. aj bez podnikateľskej histórie	
zabezpečenie úveru	nehnutelným majetkom	

Zdroj: www.dexia.sk

Výhody:

- bez nutnosti dokladovať účel úveru,
- zrýchlený schvaľovací proces,
- získanie úveru aj bez znaleckého posudku,
- možnosť voľby typu úveru a typu úrokovej sadzby,
- bezplatné poradenstvo.

Termínovaný úver

Termínovaný úver sa používa na financovanie prevádzkových aj investičných potrieb klienta. Jedná sa o účelový úver. Banka preveruje účelovosť čerpaných peňažných prostriedkov na základe daňových dokladov predložených klientom. Finančné prostriedky sa poskytnú na čerpací účet klienta jednorázovo alebo postupne v rámci dohodnutej lehoty. Splátky úveru sú vopred dohodnuté v splátkovom kalendári, ktorý je uvedený v úverovej zmluve.

Termínovaný úver na financovanie prevádzkových potrieb - používa sa na financovanie krátkodobých prevádzkových potrieb klienta, t.j. splatenie krátkodobých

obchodných záväzkov za nákup zásob, refinancovanie krátkodobých obchodných pohľadávok. Splatnosť úveru je 1 rok.

Termínovaný úver na financovanie investičných potrieb - používa sa na financovanie nákupu alebo rekonštrukcie stálych aktív. Úver môže byť poskytnutý jednorázovo alebo postupne, podľa konkrétnych investičných potrieb. Úver sa poskytuje ako strednodobý alebo dlhodobý. Prvá splátka môže byť odložená o 1 rok.

Úverová linka

Úverová linka sa využíva na financovanie krátkodobých prevádzkových potrieb klienta a tým zabezpečuje hladký priebeh výrobnobchodných aktivít. Prostredníctvom linky sa financujú iba prevádzkové aktivity a nie investičné. Úverová linka sa poskytuje tým klientom, ktorí potrebujú flexibilné financovanie zo strany banky na zabezpečenie rozšírenia výrobnoodbytových činností.

Úver sa čerpá a spláca nepravidelne, podľa potrieb klienta. Neexistuje splátkový kalendár ani kalendár čerpania úveru. Úverová linka sa poskytuje klientom so stabilnou finančnou situáciou, zvyčajne na obdobie 1 roka. Výhodou úveru sú nižšie úrokové náklady, pretože klient platí úrok iba zo skutočne vyčerpaných prostriedkov. Výška nevyužitých prostriedkov sa spoplatňuje záväzkovou províziou 1 % p.a.

Kontokorentný úver

Kontokorentný úver je jediným úverovým produktom (popri eskonte zmenky), pri ktorom banka nesleduje účel čerpaných prostriedkov. Kontokorentný úver je poskytovaný formou povoleného limitu prečerpania na bežnom účte klienta. Kontokorentný úver sa používa na krytie krátkodobého poklesu likvidity, nesmie byť použitý na krytie investičných potrieb. Banka poskytuje tento druh úveru vybraným klientom so stabilnou finančnou situáciou.

Klient čerpá a spláca úver nepravidelne, v súlade so svojimi potrebami. Neexistuje splátkový ani čerpací kalendár. Banka poskytuje tento úver na obdobie maximálne 1 roka a minimálne 3 mesiacov. Amortizácia úveru je zvyčajne po 1 roku. Výhodou kontokorentného úveru sú nižšie úrokové náklady pre klienta, pretože klient platí úroky iba z vyčerpanej čiastky úveru. Nevyužitý objem úveru sa spoplatňuje záväzkovou províziou 1,5 % p.a.

Eskontný úver

Zmenkový eskontný úver je krátkodobý úver, ktorý poskytuje banka prostredníctvom eskontovania zmenky pred lehotou jej splatnosti, pričom v deň poskytnutia úveru zinkasuje od klienta diskontnú zrážku (úrok). Diskontná zrážka je závislá od hodnoty diskontnej sadzby platnej v čase eskontu zmenky a od počtu dní do splatnosti zmenky.

Zmenka musí byť platná, akceptovaná priamym dlžníkom a musí reprezentovať obchodnú operáciu. Eskontný úver sa používa na financovanie krátkodobých prevádzkových potrieb klienta a zabezpečuje mu hladký priebeh obchodných aktivít. Je určený na vyrovnanie časového nesúladu medzi tvorbou zdrojov a ich potrebou - dodávka tovaru a splatnosť pohľadávky.

Vystavovanie bankových záruk

Banková záruka slúži na zabezpečenie záväzkov kupujúceho alebo predávajúceho v obchodných transakciách. Banka vystaví neodvolateľnú a bezpodmienečnú bankovú záruku v písomnej forme podľa požiadaviek klienta v prospech oprávnenej osoby. Tak banka na seba preberá záväzok finančného plnenia osobe oprávnenej v prípade, že klient nesplní podmienky dohodnuté v zmluve. Z toho dôvodu musia byť vystavené bankové záruky zabezpečené finančným alebo iným majetkom.

Ak oprávnená osoba požiada banku o plnenie z titulu vystavenej bankovej záruky, banka použije peňažné prostriedky svojho klienta (finančne krytý akreditív) alebo poskytne klientovi krátkodobý úver na základe Všeobecných podmienok (akreditív krytý nefinančne).

Za vystavenie bankovej zálohy sa považuje vystavenie platobnej alebo neplatobnej záruky, vystavenie bankovej záruky na krytie colného dlhu, avalovanie zmenky dlžníka. Banka taktiež avizuje bankovú záruku, ktorú vystavila iná banka, a to buď bez prevzatia záväzku platiť alebo takúto záruku potvrdí, čím sa platiť zaväzuje.

Banková záruka za úvery Štátneho fondu rozvoja bývania pre spoločnosti vlastníkov bytov, bytové družstvá a iné právnické osoby

Dexia banka Slovensko a.s., ponúka spoločnostiam vlastníkov bytov, bytovým družstvom a iným právnickým osobám, ktoré vykonávajú správu a údržbu bytového fondu podľa zákona č. 182/1993 Z. z. vystavenie bankovej záruky za úvery Štátneho fondu rozvoja bývania, ktorých účelom je obnova bytových budov. Banka vystavuje bankové záruky v prospech ŠFRB do výšky 100% nesplateného istiny úveru bez príslušenstva na základe osobitných zmlúv uzatvorených medzi bankou a jednotlivými dlžníkmi ako klientmi banky.

Platnosť bankovej záruky je ohraničená maximálne dobou 20 rokov odo dňa vystavenia bankovej záruky. Doba platnosti záruky pre konkrétneho klienta závisí od jeho bonity a finančnej situácie. Spoločenstvo vlastníkov bytov s dostatočnou bonitou môže bankovú záruku získať na základe jej zabezpečenia iba prostredníctvom zabezpečovacieho postúpenia pohľadávok z titulu platieb do fondu prevádzky, údržby a opráv.

Lekársky úver

Lekársky úver je určený lekárom, zubným lekárom, držiteľom povolenia na vykonávanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení, ktorí majú zmluvy so zdravotnými poisťovňami.

Kontokorentný úver umožňuje operatívne riešiť prechodný nedostatok finančných zdrojov, dovoľuje financovať výkyvy v obežných prostriedkoch čerpaním krátkodobého úveru priamo na podnikateľskom bežnom účte formou povoleného debetu.

Prevádzkový úver je krátkodobý termínovaný úver, ktorý je určený na financovanie krátkodobých prevádzkových potrieb.

Úver na rozšírenie pracovného kapitálu a investičný úver slúži na financovanie nových prístrojov a modernizáciu ordinácie.

Úvery pre spoločenstvá vlastníkov bytov, pre právnické osoby vykonávajúce správu a údržbu bytového fondu, stavebné bytové družstvá

Úver je možné čerpať na nasledovné účely:

- obnova bytového fondu predovšetkým za účelom odstránenia systémových porúch bytového domu
- prestavba nebytových priestorov na byt
- výstavba a dokončenie líniových stavieb, t.j. vodovod, plynovod, kanalizácie, cestné komunikácie
- oprava, modernizácia a rekonštrukcia spoločných častí zariadenia domov, t.j. základov, striech, chodieb, vchodov, kotolne, vodovodných, plynových prípojok
- zateplenie bytového domu

Lehota splatnosti tohto typu úveru je do 20 rokov, výška úveru je neobmedzená a závisí od potreby žiadateľa a tvorby disponibilných prostriedkov na splácanie úveru a podielu vlastných zdrojov žiadateľa. Úver je možné splácať mesačnými anuitnými splátkami resp. pravidelnými mesačnými splátkami istiny a úrokov. Zabezpečenie úveru je formou postúpenia pohľadávok do fondu opráv.

Odkup pohľadávok ako nástroj financovania

Odkup pohľadávok je alternatívny spôsob financovania klientov, cieľom ktorého je zabezpečenie financovania a eliminácia rizík z príslušného obchodného vzťahu medzi klientom a jeho obchodným menom. Dexia banka odkúpi od klienta celú pohľadávku zo zmluvy o dielo, pohľadávka klienta reálne existuje a je uznaná dlžníkom. Banka realizuje obchod na základe zmluvy o postúpení pohľadávky.

Výhody:

- jednoduchosť, variabilita, univerzálnosť,
- nenáročné na zabezpečenie,
- rôzne typy a štruktúry financovania pohľadávok,
- zadávateľ je vlastníkom predmetu dodávky.

Projektové financovanie

Projektové financovanie je založené najmä na posúdení bonity projektu a klienta. Projektuje sa návratnosť poskytnutých prostriedkov podľa metódy výpočtu čistej súčasnej hodnoty projektu a na jej základe sa poskytne úver na realizáciu. Štruktúra financovania je prispôbená realizácii projektu. Forma financovania závisí od požiadaviek klienta a možností banky pri optimalizácii úverových nákladov.

Subjekty projektového financovania sú obchodné spoločnosti, obce, mestá, samosprávne kraje, štát. Doba financovania závisí od konkrétneho projektu a je maximálne 20 rokov. Zabezpečenie je formou záložného práva, finančným ručením, zmenkou, bankovou zárukou, sľubom odškodnenia, alebo kombináciou spomínaných spôsobov.

Dexia banka sa zameriava na financovanie projektov v oblasti energetiky, tepelnej energetiky, vodného hospodárstva, dopravnej infraštruktúry, infraštruktúry samosprávy, bytovej výstavby, spätného lízingu nehnuteľností, odpadového hospodárstva a iné.

4. 2. 3 Úverové produkty Dexia banky pre samosprávy

Dexia Komunál Komfort úver

Dexia komunál Komfort úver je úver dlhodobej revolvingovej úverovej linky s ročným prehodnocovaním, bez nutnosti zabezpečenia úveru. Účel čerpania úveru je financovanie investičných zámerov miest a obcí alebo prefinancovanie ich záväzkov z investičnej činnosti.

Podmienkami získania úveru sú otvorený bežný účet obce vedený v Dexia banke, súhlas obecného zastupiteľstva a poukázanie podielových daní na účet v Dexia banke počas trvania

úverového vzťahu, zoznam záväzkov obce, osvedčenie o zvolení do funkcie starostu obce. Celková doba splatnosti je 15 rokov s možnosťou predĺženia splatnosti, úroková sadzba je revizibilná. Banka má pre každú obec a mesto stanovený úverový limit do výšky ktorého má mesto alebo obec možnosť čerpať úver.

Výhody:

- rýchle spracovanie úveru,
- výhodná úroková sadzba,
- bez nutnosti zabezpečenia úveru,
- bezplatné poradenstvo,
- možnosť zmeniť menu úveru.

Dexia Komunál univerzálny úver

Dexia Komunál univerzálny úver je moderný, univerzálny a jednoduchý úverový produkt pre segment obcí s počtom obyvateľov do 1 000. Úver môže byť použitý na financovanie investičných potrieb, refinancovanie záväzkov z investičnej činnosti, refinancovanie úverov, financovanie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami bežného rozpočtu.

Výhody:

- flexibilita, jednoduchosť,
- bez nutnosti zabezpečenia úveru,
- vedenie úverového účtu bez poplatkov,
- možnosť čerpať a splácať istinu úveru kedykoľvek.

Dexia Komunál Klasik úver

Dexia Komunál Klasik úver predstavuje tradičný dlhodobý investičný úver určený na financovanie väčších projektov najmä v oblasti ekológie, infraštruktúry a bytovej výstavby. Podmienky poskytnutia úveru sa zosúladujú s podmienkami projektu, na ktorý sa financovanie využíva. Úver je poskytovaný na obdobie do 30 rokov.

Výhody:

- dlhá splatnosť úveru,
- možnosť získania vyššieho objemu úveru.

Projektové financovanie

Projektové financovanie pre samosprávy je totožné s projektovým financovaním pre spoločnosti, ktoré bolo charakterizované.

Dexia Komunál Superlinka

Dexia Komunál Superlinka predstavuje druh krátkodobého kontokorentného úveru, bez zabezpečenia a s variabilnou úrokovou sadzbou. Úver je poskytnutovaný formou povoleného debetu na bežnom účte až do výšky stanoveného limitu. Tento produkt je určený všetkým samosprávam, ktorým môžu kryť krátkodobý nesúlad medzi príjmami a výdavkami.

Podmienkou poskytnutia úveru je súhlas obecného zastupiteľstva s prijatím úveru a poukázaním podielových daní na účet v Dexia banke počas trvania úverového vzťahu, vedenie bežného účtu samosprávy vedený v Dexia banke, súpis záväzkov samosprávy ku dňu podania žiadosti samosprávy o úver.

Výhody:

- rýchle poskytnutie úveru,
- poskytnutie poradenstva Dexia bankou,
- bez nutnosti zabezpečenia a dokladovania účelu úveru,

Dexia Komunál obligácie

Dexia Komunál obligácie je alternatívny spôsob získania úverových zdrojov formou vydania emisie cenných papierov. Úver je možné použiť na financovanie vybraných projektov miestnych samospráv, vyšších územných celkov a projektov viacerých združených miest a obcí, alebo na financovanie bytovej výstavby prostredníctvom obligácií vydaných bankou s hypotekárnou licenciou.

Banka zabezpečuje technické spracovanie emisie obligácií, primárny predaj a realizáciu správy emisie počas doby jej životnosti. Emisia je zabezpečená tvorbou úmorovacích fondov na zabezpečenie výplaty výnosov a menovitej hodnoty emisie.

Výhody:

- splácanie istiny a úrokov prispôsobené ekonomickým možnostiam investora,
- zlacňovanie vy danej emisie v priebehu jej životnosti, úročením úmorovacích fondov a ich pravidelnou kapitalizáciou,
- možnosť predčasne splatiť emisie pri výraznom pohybe úrokových sadzieb.

Dexia Komunál zmenka

Dexia Komunál zmenka je produkt vo forme bezúčelového krátkodobého úveru, ktorý banka poskytuje prostredníctvom odkúpenia vlastnej zmenky pred lehotou splatnosti. Úver je určený na vykrytie krátkodobého nedostatku finančných prostriedkov a na možnosť financovania bežných, prípadne investičných potrieb samosprávy.

Výhody:

- bez nutnosti zabezpečenia a dokladovania účelu úveru,
- diskontná sadzba pre výpočet predajnej ceny zmenky zohľadňuje aktuálnu situáciu na finančnom trhu.

Dexia Komunál záruka

Dexia Komunál záruka predstavuje zabezpečovací nástroj, ktorý môže byť použitý na zabezpečenie akéhokoľvek rizika, nielen rizika z nezaplatenia tovaru v rámci kúpnej zmluvy, ale predovšetkým rizík, ktoré môžu byť spojené s neplnením záväzkov predávajúceho. Banka písomne prehlasuje v záručnej listine, že uspokojí veriteľa do výšky určitej peňažnej čiastky v prípade, že tretia osoba nesplní určitý záväzok. Záväzok banky je neodvolateľný.

Dexia banka vystavuje všetky typy záruk a zároveň poskytuje poradenskú a konzultačnú činnosť, ako aj návrh textácie bankovej záruky.

Banková záruka za úvery ŠFRB

Banková záruka za úvery ŠFRB je spomínaná pri úverových produktoch určených pre spoločnosti.

Dexia úvery na projekty spolufinancované z fondov EÚ

Dexia banka ponúka pomoc pri vypracovaní projektov prostredníctvom ERA, občianskeho združenie INTEREGIO, vystavenie úverových príslubov, prekleňovací úver na vykrytie prechodného nedostatku zdrojov do doby ich refundácie z fondov EÚ a štátneho rozpočtu, investičný úver na spolufinancovanie časti projektu, ktorú nebude pokrývať financovanie z fondov EÚ, vedenie bežného účtu na všetky finančné toky súvisiace s projektom, ktorý je financovaný z fondov EÚ.

4.3 Vývoj úverového portfólia

Dexia banka na trhu úverov v SR v roku 2006 dosiahla 4,75 %-ný podiel, čo znamená, že nepatrí medzi banky s vysokým trhovým podielom v oblasti poskytovania úverov. Počas sledovaného obdobia môžeme vidieť (Tabuľka 5) pozitívny vývoj banky, pretože každý rok zaznamenala rast podielu na trhu úverov. Za obdobie rokov 2002 až 2006 predstavoval tento rast 32,68 %.

Vývoj trhového podielu Dexia banky na trhu úverov (%)

Tabuľka 5

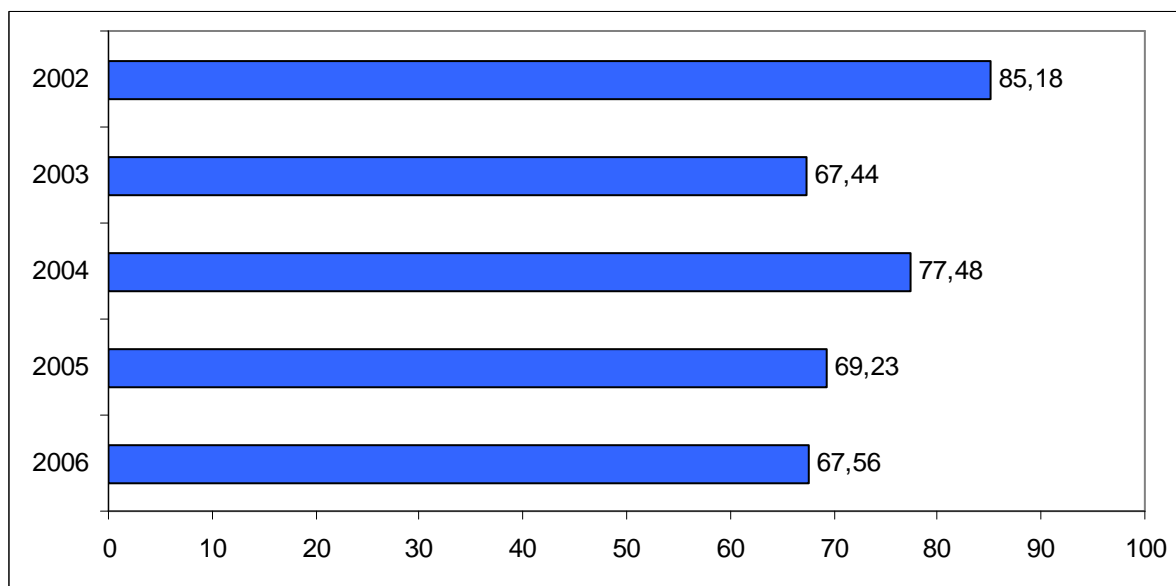
	2002	2003	2004	2005	2006	zmena 06-02	index 06/02
podiel na trhu úverov	3,58	3,39	4,41	4,65	4,75	1,17	1,33

Zdroj: výročné správy Dexia banky 2002-2006, vlastné prepočty

Ako vyplýva z grafu 1 vo financovaní verejného sektora na Slovensku má Dexia banka vedúce postavenie so 67,56 %-ným podielom na trhu komunálnych úverov, aj keď maximálnu hodnotu 85,18 % počas sledovaného obdobia dosiahol v roku 2002.

Vývoj trhového podielu Dexia banky na trhu komunálnych úverov (%)

Graf 1

Zdroj: výročné správy Dexia banky 2002-2006

V období rokov 2002-2006 mali hodnoty priemerných ročných úrokových sadzieb pri úveroch v Dexia banke klesajúcu tendenciu (Tabuľka 6), čo sa vlastne stalo predpokladom lacnejšieho prístupu k úverovým zdrojom, čo možno hodnotiť ako pozitívny jav a na

slovenskom bankovom trhu si tak úvery udržujú konkurencieschopnosť. Celkovo banka dosiahla v sledovanom období pokles o 49,38%. V roku 2006 priemerná ročná úroková miera však dosiahla hodnotu 5,27, čo predstavuje medziročný nárast o 12,61%, avšak toto zvýšenie spôsobil prudký nárast kľúčových úrokových sadziieb NBS.

Vývoj priemerných ročných úrokových sadziieb pri úveroch v Dexia banke (%) Tabuľka 6

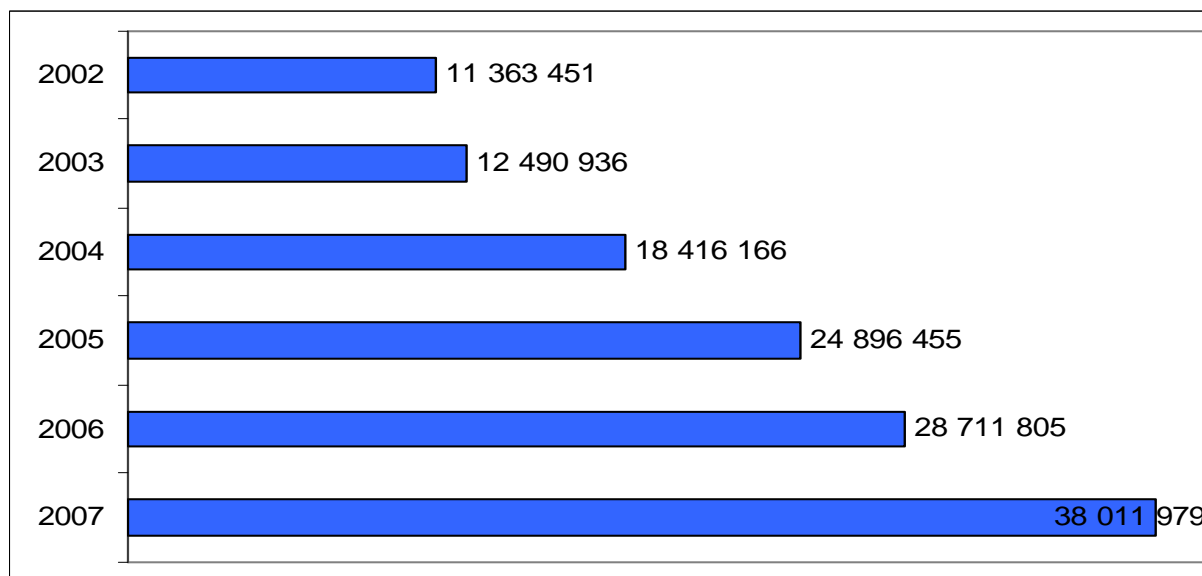
	2002	2003	2004	2005	2006
priemerné ročné úrokové sadzby	10,41	8,43	6,75	4,68	5,27

Zdroj: výročné správy Dexia banky 2002-2006

Objem poskytnutých úverov podľa predbežných informácií v roku 2007 dosiahol hodnotu 38 011 mil. Sk, čo predstavuje oproti roku 2006 nárast o 32%. Z grafu 2 vidíme, že výška úverov za sledované roky 2002 – 2007 každoročne rástla, pričom najnižšiu hodnotu dosiahla v roku 2002 a to 11363 mil. Sk a najvyššiu v roku 2007. Najmarkantnejší medziročný rast 47,43 % dosiahla banka v roku 2004, ktorý predstavoval rozdiel v objeme 5925 mil. Sk.

Vývoj celkového objemu poskytnutých úverov klientom (tis. Sk)

Graf 2

Zdroj: výročné správy Dexia banky 2002-2006

Z hľadiska členenia úverov podľa klientských skupín Dexia banka poskytuje úvery hlavne mestám a obciam. Ako vyplýva z tabuľky 7 v období rokov 2002 až 2006 objem poskytnutých úverov zaznamenal nárast vo všetkých skupinách s výnimkou štátnych a účelových fondov.

Vývoj úverov poskytovaných Dexia bankou podľa klientských skupín (v tis. Sk) Tabuľka 7

	2002	2003	2004	2005	2006
Mestá a obce	4 103 358	4 479 505	8 514 167	9 343 921	10 006 328
Štátne a účelové fondy	1 188 861	606 776	302 622	623	0
Verejnoprospešné podniky	3 657 107	4 877 623	4 990 285	7 639 407	8 305 781
Podnikateľské subjekty	2 130 659	2 206 049	3 466 236	5 842 359	6 739 129
Občania	257 728	330 662	1 131 561	2 307 515	3 800 878
Časové rozlíšenie úrokov	106 434	40 060	52 114	102 628	151 484
Celkom	11 444 147	12 540 675	18 456 985	25 133 823	29 003 600

Zdroj: výročné správy Dexia banky 2002-2006

V roku 2006 výška úverov pre mestá a obce dosiahla hodnotu 10006 mil. Sk, čo predstavuje 34,85 %-ný podiel na celkovom objeme úverov (Graf 3). Najväčší medzročný index 1,9007 bol zaznamenaný v roku 2004 a za sledované obdobie 2002 až 2006 úvery vzrástli o 143,86%.

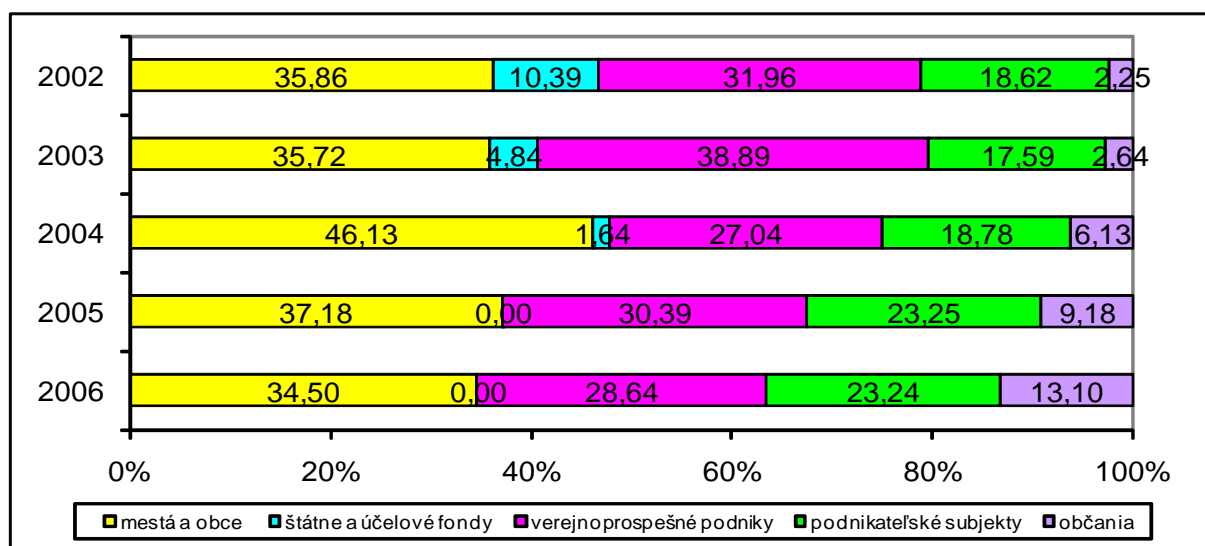
Objem úverov poskytnutých verejnoprospešným podnikom vzrástol z hodnoty 3657 mil. Sk v roku 2002 na hodnotu 8305 mil. Sk v roku 2006, čo predstavuje nárast o 127,11 %. Najväčší medzročný index rastu poskytnutých úverov pre túto skupinu klientov, hodnotu 1,5309, zaznamenala banka v roku 2005. Úvery poskytnuté verejnoprospešným podnikom v roku 2006 tvorili 28,93 % z celkového objemu úverov (Graf 3).

Dexia banka poskytla občanom v roku 2006 úvery vo výške 3800 mil. Sk, čo je ako vidíme z grafu 3 13,24% z celkových poskytnutých úverov. V roku 2004 sa objem poskytnutých úverov zvýšil o 242,21 %, k čomu prispeli hlavne nové hypotekárne úvery, ktoré začala banka poskytovať od roku 2003. V období rokov 2002 až 2006 úvery poskytované občanom vzrástli o 3543 mil. Sk, čo predstavovalo najväčší percentuálny nárast 1374 % z pomedzi všetkých skupín klientov a tak banka potvrdila vysokú dynamiku rastu v oblasti úverov.

V sledovanom období rokov 2002-2006 objem poskytnutých úverov pre podnikateľské subjekty zaznamenal nárast o 216,29 %. V roku 2006 dosiahli úvery pre spoločnosti výšku 6739 mil. Sk a tvorili tak 23,47 %-ný podiel na celkovom objeme úverov. Najmarkantnejší nárast úverov o 2376 mil. Sk bol zaznamenaný v roku 2005.

Úvery pre štátne a účelové fondy dosiahli v roku 2006 nulovú hodnotu. Táto skupina klientov ako jediná zaznamenala negatívny vývoj, v sledovanom období úvery klesli o 1188 mil. Sk.

Vývoj podielu úverov podľa skupín klientov na úveroch poskytnutých bankou (v %) Graf 3

Zdroj: výročné správy Dexia banky 2002-2006, vlastné prepočty

Dexia banka rozdeľuje úvery podľa lehoty splatnosti na kontokorentné úvery, povolené prečerpanie, úvery do 1 roka, úvery od 1 roka do 5 rokov a úvery nad 5 rokov.

Podľa tabuľky 8 je vidieť, že najväčší objem úverov v období rokov 2002 až 2006 tvorili dlhodobé úvery nad 5 rokov. V roku 2006 dosiahli hodnotu 20981 mil. Sk, čo predstavovalo 264,91 %-ný nárast za sledované obdobie.

Banka v roku 2006 poskytla strednodobé úvery vo výške 4184 mil. Sk a zároveň dosiahla najvyšší medziročný index rastu s hodnotou 1,2118. Od roku 2002 do roka 2006 sa strednodobé úvery zvýšili o 1034 mil. Sk (32,86 %).

Celkový objem krátkodobých úverov v roku 2006 dosiahol hodnotu 3360 mil. Sk a predstavoval medziročný pokles o 23,62 %. Počas sledovaného obdobia krátkodobé úvery zaznamenali nárast o 921 mil. Sk, čo znamená, že vzrástli o 37,79%.

Vývoj úverov poskytnutých Dexia bankou podľa lehoty splatnosti (v tis. Sk) Tabuľka 8

	2002	2003	2004	2005	2006
Kontokorentné úvery	772 997	603 341	897 591	1 823 344	
Povolené prečerpanie	179 768	144 622	163 763	216 353	1 908 211
Do 1 roka	1 485 829	2 368 444	1 419 023	2 359 558	1 452 151
Od 1 roka do 5 rokov	3 149 436	2 824 928	2 934 689	3 453 076	4 184 367
Nad 5 rokov	5 749 683	6 559 280	12 989 805	16 656 751	20 981 141
Iné pohľadávky - odkúpené				522 113	326 246
Časové rozlíšenie úrokov	106 484	40 060	52 114	102 628	151 484
Celkom	11 444 147	12 540 675	18 456 985	25 133 823	29 003 600

Zdroj: výročné správy Dexia banky 2002-2006

Z hľadiska členenia úverov podľa odvetví (Tabuľka 9) Dexia banka poskytla v roku 2006 najväčší objem úverov odvetviu verejná správa, obrana, povinné sociálne poistenie v hodnote 9410 mil. Sk. Najväčší medziročný nárast v roku 2006 bol zaznamenaný v odvetví peňažníctvo, v ktorom banka poskytla o 95,73 % viac úverov ako v roku 2005. V poisťovníctve v roku 2006 banka neposkytla žiadne úvery, čo predstavuje pokles o 300 tis. Sk oproti predchádzajúcemu roku.

Odvetvie poľnohospodárstvo, poľovníctvo a rybolov získalo v roku 2006 objem úverov vo výške 57 mil. Sk, čo znamená pokles oproti roku 2005 o 37,56%, kedy banka tomuto odvetviu poskytla úvery vo výške 92 mil. Sk.

Vývoj úverov poskytnutých Dexia bankou podľa odvetví (v tis. Sk)

Tabuľka 9

	2005	2006	zmena	index	%
poľnohospodárstvo, poľovníctvo a rybolov	92 727	57 901	-34 826	0,62	-37,56
lesníctvo a ťažba dreva	134 636	184 673	50 037	1,37	37,16
ťažba nerastných surovín	167 192	161 206	-5 986	0,96	-3,58
priemyselná výroba celkom	1 120 304	1 121 193	889	1,00	0,08
výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	3 861 574	3 290 934	-570 640	0,85	-14,78
výstavba a stavebníctvo	623 116	700 307	77 191	1,12	12,39
obchod, opravy spotreb. tovarov a motor. vozidiel, hotely a reštaurácie, cestovný ruch	1 743 549	2 697 587	954 038	1,55	54,72
doprava, skladovanie, pošta a telekomunikácie	2 170 288	3 381 599	1 211 311	1,56	55,81
peňažníctvo	2 133	4 175	2 042	1,96	95,73
poisťovníctvo	300	0	-300	0,00	-100,00
ostatná činnosť celkom	15 012 707	17 112 231	2 099 524	1,14	13,98
z toho: výskum a vývoj	54 275	96 125	41 850	1,77	77,11
verejná správa, obrana, povinné soc. Poistenie	9 720 215	9 410 615	-309 600	0,97	-3,19
ostatné (finančné sprostredkovanie, nehnuteľnosti, likvidácia odpadov, ostatné)	5 238 217	7 605 491	2 367 274	1,45	45,19
finančné sprostredkovanie	106 817	109 446	2 629	1,02	2,46
nehnuteľnosti	591 183	844 769	253 586	1,43	42,89
prenájom (leasing)	229 231	307 301	78 070	1,34	34,06
spracovanie dát	17 394	25 620	8 226	1,47	47,29
iné obchodné služby	776 946	809 761	32 815	1,04	4,22
školsťvo	13 253	10 523	-2 730	0,79	-20,60
zdravotníctvo	43 181	83 030	39 849	1,92	92,28
likvidácia odpadov	422 130	514 979	92 849	1,22	22,00
ostatné služby	430 849	810 575	379 726	1,88	88,13

Zdroj: výročné správy Dexia banky 2002-2006, vlastné prepočty

Úverové riziko je základným a najvýznamnejším bankovým rizikom a jeho riadenie má rozhodujúci význam pre výsledky Dexia banky. Banka toto riziko obmedzuje dôsledným dodržiavaním úverového procesu.

Súčasťou riadenia úverového rizika je aj pravidelné prehodnocovanie kvality úverového portfólia banky a primeranosti krytia očakávaných rizík.

Podiel klasifikovaných úverov na celkovom objeme úverov dosiahol v roku 2001 hodnotu 4,3% čo predstavuje maximum za sledované obdobie. Z tabuľky 10 vyplýva, že vývoj klasifikovaných pohľadávok dosiahol pozitívny klesajúci trend, výnimku predstavoval rok 2005, keď podiel klasifikovaných úverov dosiahol hodnotu 0,7 % z celkových poskytnutých úverov.

Podiel klasifikovaných úverov na celkovom objeme úverov (v %)

Tabuľka 10

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
podiel klasifikovaných úverov na celkovom objeme	4,30	1,60	0,60	0,30	0,70	0,43

Zdroj: výročné správy Dexia banky 2002-2006

V tabuľke 11 je uvedený vývoj úverov poskytnutých Dexia bankou podľa klasifikácie. V roku 2005 najväčšiu časť z klasifikovaných pohľadávok tvorili stratové pohľadávky s hodnotou 98 mil. Sk, čo predstavuje 0,4 % z celkového objemu úverov a za sledované obdobie stratové pohľadávky dosiahli nárast o 107,31 %. Pochybné a sporné pohľadávky dosiahli v roku 2005 hodnotu 41 mil. Sk, čo tvorí 0,17 % z celkového objemu úverov, v období rokov 2001 až 2005 zaznamenali nárast o 9 mil. Sk. Vývoj neštandardných pohľadávok počas sledovaného obdobia zaznamenal klesajúcu tendenciu a objem týchto pohľadávok klesol o 89,25%, čo predstavuje najvýraznejší pokles spomedzi všetkých. Najvyššiu hodnotu 207 mil. Sk mali neštandardné pohľadávky v roku 2001.

Štandardné pohľadávky s výhradou v roku 2005 mali hodnotu 69 mil. Sk, čo je 0,28% z celkových poskytnutých úverov a dosiahli tak medziročný nárast o 297,63%. Za sledované obdobie zaznamenali pokles o 196 mil. Sk, čo predstavuje pokles o 73,85% a najnižšiu hodnotu 17 mil. Sk dosiahli v roku 2004. Štandardné pohľadávky tvoria najväčšiu časť z poskytnutých úverov podľa klasifikácie a v roku 2005 tvorili 97,51 % z celkového objemu úverov, čo predstavuje hodnotu 24276 mil. Sk. Od roku 2001 do roku 2005 sa ich objem zvýšil o 17414 mil. Sk, čo tvorí 253,77 %-ný nárast. V roku 2004 zaznamenali najväčší 99,57 % podiel na celkovom objeme poskytnutých úverov.

	2001	2002	2003	2004	2005
Štandardné pohľadávky	6 862 338	11 078 604	12 290 278	18 336 139	24 276 577
Štandard. pohľadávky s výhradou	266 659	84 011	140 495	17 539	69 740
Neštandardné pohľadávky	207 696	95 998	32 185	9 158	22 329
Pochybné a sporné pohľadávky	32 563	27 880	21 189	37 993	41 686
Stratové pohľadávky	47 634	51 214	16 468	4 042	98 752
Iné pohľadávky				123 467	522 113
Časové rozlíšenie	43 582		40 060	52 114	102 628
Celkom		11 337 713	12 540 675	18 456 985	25 133 823

Zdroj: výročné správy Dexia banky 2002-2006

Od roku 2006 sa všetky pohľadávky voči klientom členia na významné a nevýznamné. Do kategórie významné sú zaradené všetky typy klientov okrem obyvateľstva. Do kategórie nevýznamné sú zaradení klienti segmentu obyvateľstvo. V prípade identifikácie znehodnotenia sú oceňované na individuálnom základe. Do roku 2005 sa úvery z hľadiska hodnotenia ich kvality členili do kategórií štandardné úvery, štandardné úvery s výhradou, neštandardné úvery, pochybné úvery, stratové úvery. Pre lepšie a výstižnejšie porovnanie sme si zvolili za sledované obdobie roky 2001 až 2005.

4.4 Úvery pre odvetvie poľnohospodárstvo

Podnikanie v odvetví poľnohospodárstva má svoje špecifiká, ktoré ovplyvňujú jeho finančné hospodárenie. Jednou zo špecifických črt poľnohospodárskej výroby je nepravidelnosť finančných tokov pri zakladaní úrody a v období pred zberom úrody. Poľnohospodárstvo už dlhšiu dobu zápasí s nedostatkom finančných zdrojov potrebných na zabezpečenie výroby, rovnomerného reprodukčného procesu a na zlepšenie technologického vybavenia. Ekonomické postavenie agrosektora sa môže zlepšiť využívaním cudzích zdrojov financovania. So vstupom SR do EÚ sa možnosti financovania a úverovania poľnohospodárov rozšírili a v súčasnosti ich môžeme rozdeliť na dotácie od štátu, čerpanie prostriedkov z fondov EÚ a úverové zdroje od komerčných bánk.

Objem bankových úverov do agrosektora sa v posledných rokoch mierne zvyšuje. Kým v minulosti banky považovali agrosektor za najviac rizikový a veľmi opatrne pristupovali k poskytovaniu úverových produktov pre poľnohospodárov, v súčasnosti sa postoj bankárov zmenil a vďaka dotáciám z fondov EÚ sa stali relatívne atraktívnymi klientmi, pretože získali

záruku, že peniaze budú automaticky splatené po príchode priamej platby, čo sa odrazilo v náraste úverových možností.

Ďalšie pozitíva, ktoré prispeli k zvyšovaniu poskytnutých úverov do odvetvia poľnohospodárstva je rast rentability poľnohospodárskych podnikov a s tým súvisiaca vyššia bonita, reštrukturalizácia bankového sektora a s tým súvisiaci rast konkurencie, ale aj pokles úrokových sadzieb z poskytovaných úverov komerčnými bankami.

4.4.1 Úvery pre poľnohospodárov poskytované Dexia bankou

Pre odvetvie poľnohospodárstvo Dexia banka nemá vytvorený konkrétny produkt, ktorý by sa poskytoval celoplošne. Produkty pre agrosektor sa riešia individuálne, podľa potreby financovania, projektu, návratnosti úveru, štruktúry financovania, navrhovanej zábezpeky a podobne.

Ide o nasledovné úvery:

Termínovaný úver :

- prevádzkový do 1 roka,
- na rozšírenie prevádzkového kapitálu do 5 rokov – na nákup nových zásob,
- investičný strednodobý, dlhodobý – na financovanie rozšírenia alebo obstarania investičného majetku,
- na prefinancovanie grantu – účelovo viazaný na prefinancovanie nenávratného finančného príspevku.

Úverová linka – na financovanie prevádzkových potrieb do 1 roka.

Kontokorentný úver – povolený debet na bežnom účte do 1 roka.

Podmienky čerpania sa stanovujú v úverovej zmluve, taktiež úroková sadzba. U všetkých typoch úverov sa sleduje účel s výnimkou kontokorentného úveru na základe predložených dokladov. Čerpanie a splácanie úveru je podľa druhu produktu.

Bankové úvery určené pre poľnohospodárov poskytované Dexia bankou a.s. na financovanie projektov podporovaných z fondov EÚ a štátneho rozpočtu sú nasledovné:

Prekleňovací úver – slúži na preklopenie prechodného nedostatku finančných prostriedkov z dôvodu časového nesúladu medzi potrebou úhrady oprávnených nákladov projektu dodávateľovi a ich skutočnou refundáciou z fondov EÚ a štátneho rozpočtu.

Investičný úver – slúži na spolufinancovanie časti projektu, ktorú poľnohospodári musia uhradiť z vlastných zdrojov, a ktorú nebude pokrývať financovanie z fondov EÚ a štátneho rozpočtu.

Banka taktiež poskytuje pomoc pri vypracovaní projektu, vystavenie úverových príslubov, otvorenie a vedenie bežného účtu na finančné toky súvisiace s projektom.

Podmienkou poskytnutia prekleňovacieho úveru je, že poľnohospodár musí pôsobiť minimálne dve zdaňovacie obdobia na vlastnej alebo dlhodobo prenajatej pôde. Taktiež poľnohospodársky podnik musí mať vedený bežný účet v Dexia banke. Ide o krátkodobý bezúčelový úver s možnosťou predĺženia lehoty splatnosti, na zabezpečenie úveru postačuje bianko zmenka. Výška úveru môže dosiahnuť až 100% priamej podpory (schválenej PPA).

Výhody poskytovaných úverov pre poľnohospodárov:

- neobmedzená výška úveru,
- bez dokladovania použitia úveru,
- zvýhodnená úroková sadzba,
- pomoc pri vypracovávaní projektu,
- zjednodušené schvaľovanie úveru,
- čerpanie úveru je podľa vlastných potrieb poľnohospodára,
- možnosť predčasného splatenia úveru,
- možnosť splatiť úver jednorazovo.

Postup pri žiadosti o úver na predfinancovanie alebo spolufinancovanie projektu z fondov EÚ:

Žiadateľ o úver po vypracovaní projektu osloví banku a predloží na posúdenie projekt spolu s nasledovnými podkladmi:

- podklady preukazujúce oprávnenie na podnikateľskú činnosť,
- podklady potrebné pre vyhodnotenie bonity klienta, a to účtovné výkazy, daňové priznanie a ostatné údaje týkajúce sa predovšetkým vzťahov voči tretím osobám, informácie o dodávateľsko – odberateľských vzťahoch, pohľadávkach a záväzkoch, ekonomické prepojenie s inými právnickými a fyzickými subjektami, prehľad o iných obchodoch klienta,
- podklady potrebné na vyhodnotenie bonity projektu (opis projektu, parametre projektu, použité technológie, plnenie legislatívnych podmienok, účastníci projektu, zmluvné vzťahy, zdroje financovania projektu, citlivosť projektu)

- ručenie výberom z nasledovných foriem alebo ich kombináciou: nehnuteľný majetok, hnutel'ný majetok, finančné ručenie, banková záruka s akceptovateľným textom, ručenie treťou osobou, cenné papiere, záruky Slovenskej záručnej a rozvojovej banky, a. s. (ďalej SZRB), štátne záruky, resp. iná vhodná forma zabezpečenia.

Po posúdení bonity projektu a bonity žiadateľa o úver sa banka rozhodne vydať alebo nevydať indikatívne prehlásenie o pripravenosti financovať predmetný projekt.

Toto prehlásenie slúži riadiacemu orgánu pre schválenie projektu ako doklad o zabezpečení zdrojov na financovanie projektu v etape do schválenia žiadosti o poskytnutie finančného príspevku konečnému prijímateľovi. Po schválení žiadosti o finančný príspevok z fondov EÚ, žiadateľ môže pokračovať v prácach na projekte a banka mu v tomto štádiu môže vydať záväzný úverový prísl'ub.

Po posúdení nákladov projektu, riadiaci orgán pre schvaľovanie projektu rozhodne o oprávnených výdavkoch, určí výšku finančného príspevku na projekt a výšku potrebných vlastných zdrojov prijímateľa podpory. Na základe čoho môže banka uzavrieť úverovú zmluvu so žiadateľom.

Úverová zmluva sa predloží orgánu pre schvaľovanie projektu a následne dochádza k uzatvoreniu zmluvy o poskytnutí finančného príspevku. Kópia tejto zmluvy je tiež predložená banke.

Žiadateľ o úver čerpá úver v súlade s úverovou zmluvou. Predkladá banke zúčtovacie doklady od dodávateľov, ktoré budú uhrádzané z predmetného úveru priamo na účet dodávateľa. Banka zároveň informuje riadiaci orgán pre schvaľovanie projektu o čerpaní úveru a výške čerpania.

4.4.2 Komparácia objemu poskytnutých úverov vybranými bankami a bankovým sektorom

Ako vyplýva z tabuľky 12 v roku 2006 výška úverov poskytnutých odvetviu poľnohospodárstvo bankovým sektorom dosiahla hodnotu 8 774,9 mil. Sk, čo oproti roku 2005, kedy výška úverov bola 8 291,6 mil.Sk, predstavuje nárast o 483,3 mil.Sk, čo predstavuje hodnotu medziročného indexu 1,06 .

Komparácia úverov poľnohospodárom vo vybraných bankách

Tabuľka 12

	2005	2006	2006-2005	2006/2005
Bankový sektor	8 291 664	8 774 923	483 259	1,06
Dexia banka	92 727	57 901	-34 826	0,62
Istrobanka	184 219	84 789	-99 430	0,46
Poštová banka	95 015	113 364	18 349	1,19

Zdroj: výročné správy bánk, www.nbs.sk, vlastné prepočty

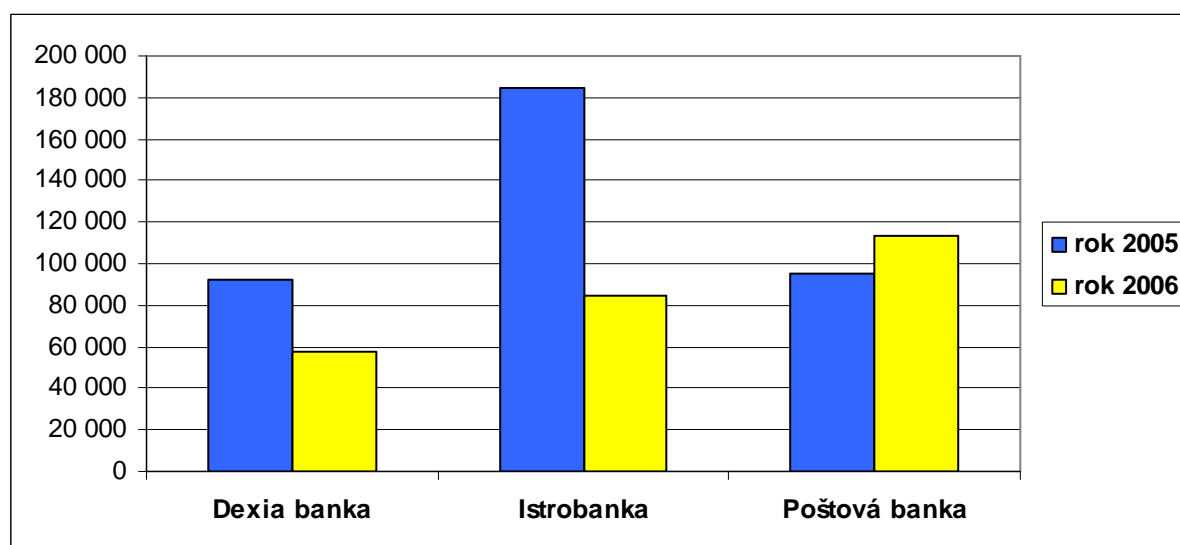
Dexia banka, a.s. poskytla v roku 2006 úvery poľnohospodárstvu v objeme 57,9 mil. Sk., čo predstavuje 0,65% podiel na celkovom objeme poskytnutých úverov v bankovom sektore. Banka zaznamenala oproti roku 2005 pokles poskytnutých úverov z hodnoty 92,7 mil. Sk, čo predstavuje zníženie o 37,56%.

Hodnota poskytnutých úverov pre agrosektor Istrobankou dosiahla v roku 2006 hodnotu 84,8 mil. Sk, čo je 0,96% podiel na celkovom objeme úverov pre poľnohospodárstvo. Medziročná zmena dosiahla hodnotu indexu 0,46, čo predstavuje pokles objemu úverov z hodnoty 184,3 mil.Sk v roku 2005.

Poštová banka dosiahla v roku 2006 1,29% podiel na celkovom objeme poskytnutých úverov určených pre poľnohospodárstvo v bankovom sektore s hodnotou 113,4 mil. Sk. V porovnaní s rokom 2005, kedy objem poskytnutých úverov bankou bol v hodnote 95 mil. Sk, zaznamenala nárast vo výške 19,31%.

Komparácia úverov poľnohospodárom vo vybraných bankách

Graf 4

Zdroj: výročné správy bánk, vlastné prepočty

Pri komparácii jednotlivých bánk podľa objemu úverov pre poľnohospodárstvo, môžeme vidieť z grafu 4, že Dexia banka v roku 2006 poskytla najmenej úverov a najväčší

objem úverov poskytla Poštová banka. Najväčší medziročný nárast zaznamenala Poštová banka, Istrobanka dosiahla najväčší pokles objemu poskytnutých úverov. Dexia banka dosiahla 38% pokles, čo znamená, že napriek najmenšiemu objemu poskytnutých úverov, nedosiahla najväčší medziročný pokles spomedzi skúmaných bánk.

4.5 Vývojové trendy v oblasti úverov v Slovenskej republike

Na trhu bankových úverov môžeme sledovať dynamický rast, ktorý sa dotýka všetkých bánk. Poskytovanie úverov sa koncentruje hlavne do sektorov podniky a retail.

Zmierňovanie úverových štandardov, zníženie úrokových marží a poplatkov z dôvodu vysokej konkurencie a taktiež lepšia finančná situácia podnikov má za následok zvýšenie dopytu podnikov po bankových úveroch.

Zvyšovanie objemu úverov podnikom ovplyvňuje aj úverová politika banky. Banky sa zameriavajú na financovanie malých a stredných podnikov, z dôvodu vyšších úrokových marží a pomerne nízkeho zadĺženia. Pri financovaní veľkých podnikov banky väčšinou nemenia svoje štandardy, ale na druhej strane, pri úverovaní malých a stredných podnikov ich zmierňujú najmä znížením úrokových sadzieb, poplatkov a zmierňovaním požiadaviek na zabezpečenie.

Najviac podnikových úverov je poskytovaných na výstavbu nehnuteľností a oblasť veľkoobchodu. Banky poskytujú veľkým podnikom hlavne dlhodobé investičné úvery, malým a stredným podnikom poskytujú financovanie prevádzkového kapitálu ale aj dlhodobé úveru. Môžeme sledovať trend nahradzovania korunových úverov devízovými, z dôvodov silnejúcej domácej meny a cezhraničnej aktivity podnikov.

Jedným z najvýraznejších trendov v oblasti úverov je dynamický rast úverov domácnostiam. Najväčší dopyt domácností je po účelových a bezúčelových úveroch zabezpečených nehnuteľnosťou. Menší dopyt je po spotrebiteľských úveroch a prečerpaní na bežných účtoch. Klienti uprednostňujú získavanie úveru bez dlhého sporenia, čo spôsobuje pokles dopytu po úveroch poskytnutých v rámci stavebného sporenia. V oblasti úverov poskytnutých domácnostiam pretrváva trend nárastu hypotekárnych úverov. Nárast dopytu úverov na bývanie spôsobuje aj zmenu časovej štruktúry v prospech dlhodobých úverov.

Hlavným faktorom rastu objemu úverov obyvateľstvu je pozitívny makroekonomický vývoj, rast reálnych miezd obyvateľstva ako aj rast cien nehnuteľností. Niektoré banky zmierňujú štandardy na úvery poskytnuté obyvateľstvu a to predovšetkým na úvery zabezpečené nehnuteľnosťou, čo súvisí hlavne s konkurenčným prostredím a rastom cien nehnuteľností. Napriek vstupu SR do EÚ výrazne nespúšťa počet úverov v cudzích menách.

Úvery poskytnuté ostatným sektorom sa mierne znižujú. Finančné spoločnosti, ktorým banky poskytujú úvery sú hlavne lízingové spoločnosti a spoločnosti splátkového predaja, kde do veľkej miery ide o financovanie v rámci vlastnej skupiny. Pokračuje rast úverov samosprávam, kde majoritné postavenie si stále udržuje líder segmentu.

Bankový sektor zaznamenáva nárast ziskovosti, ktorý sa prejavil hlavne pozitívnym makroekonomickým vývojom. K zvýšeniu ziskovosti bánk prispieva hlavne zvýšenie úrokových príjmov. Nárast je spôsobený najmä vysokým rastom úverov podnikom a domácnostiam. Pokračuje trend nárastu neúrokových príjmov, ktorých najväčšiu položku tvoria čisté príjmy bánk z poplatkov. Rast príjmov z poplatkov sa však spomalil a bankový sektor zaznamenáva len mierny medziročný rast. V súlade s nárastom bankových aktivít rastú aj prevádzkové náklady. K nárastu najviac prispievajú investície do technológií a tiež náklady na zamestnancov.

Kreditné riziko predstavuje najvýznamnejšie riziko, ktorému sú vystavené banky. Veľkosť kreditného rizika je do veľkej miery ovplyvňovaná rastom úverov domácnostiam. Objem zlyhaných úverov rastie, ale vzhľadom na vysoký rast nových úverov sa podiel zlyhaných úverov zvyšuje minimálne. Napriek miernejšiemu rastu úverov podnikom oproti domácnostiam, tvoria úvery tomuto sektoru najväčšiu časť. V oblasti úverového portfólia podnikov pretrváva trend zlepšovania kvality. Pozitívne trendy v ekonomike, pokles nezamestnanosti, rast príjmov domácností, zlepšovanie finančnej pozície, nárast ziskovosti a relatívne nízka úroveň zadĺženosti podnikov úzko súvisia s rizikovosťou úverov, čím pozitívne ovplyvňujú kreditné riziko bánk.

V rámci bankového sektora všetky banky spĺňajú podmienku 8% regulátornej požiadavky primeranosti vlastných zdrojov. Pretrvávajúci rast objemu úverov sa prejavuje na poklese primeranosti vlastných zdrojov. Kvalita vlastných zdrojov zostáva stále vysoká, väčšina z vlastných zdrojov patrí do skupiny TIER I, dodatkové zdroje TIER II tvoria iba malé percento, a v kategórii TIER III žiadna banka nevykazuje doplnkové vlastné zdroje.

5 ZÁVER

Na Slovensku v súčasnosti pôsobí sedemnást' bánk a desať pobočiek zahraničných bánk. Bankový sektor ako celok možno charakterizovať ako kapitálovo aj finančne stabilizovaný. Sektor na Slovensku prešiel dôkladnou zmenou. Po privatizácii bánk a príchode strategických zahraničných investorov na Slovensko sa bankový sektor stabilizoval. Výsledkom tohto procesu bolo ozdravenie bankového sektora. Vstup zahraničných investorov znamenal posilnenie kapitálovej vybavenosti bánk, zlepšenie úverovej kultúry ako aj riadenia.

Bankový trh na Slovensku prudko rastie a približuje sa rýchlo k európskym štandardom. Rozsah a kvalita ponúkaných služieb, pohodlie v pobočkách, priateľskosť personálu a podobne, sa skutočne už len veľmi málo, ak vôbec, líšia od štandardov v západnej Európe. Intenzívna konkurencia medzi bankami je dnes už veľmi silná, čo sa prejavuje v dynamickom vývoji produktov, služieb a servisu.

Banky sa v posledných rokoch zmenili. Pod jednou strechou si možno zriadiť účet, požičať si, investovať, poistiť sa. Všetky banky vedia, že nevyhnutným predpokladom úspechu je kvalitná práca s klientom, odborné poradenstvo, výhodné produkty a profesionálne služby. S vývojom ponuky bánk sa zmenil aj vzťah ku klientom. Hlavným cieľom pracovníkov v pobočkách je poradiť, priblížiť produkt, vypracovať riešenie pre konkrétneho jednotlivca. Banky majú na jednej strane snahu udržať si existujúcich, na druhej strane majú potrebu získať nových klientov, čo možno docieľiť ponukou spoľahlivých služieb a kvalitných úverových produktov.

V diplomovej práci sme poskytli prehľad o ponúkaných úverových produktoch Dexia bankou Slovensko a.s., zhodnotili sme ich vývoj a taktiež sme poukázali na úvery ponúkané poľnohospodárskym subjektom.

Dexia banka sa radí medzi stredne veľké finančné inštitúcie. Bola založená ako špecializovaná banka pre miestne samosprávy v roku 1993. Má dominantnú pozíciu finančného partnera samospráv v oblasti ich financovania a správy finančných prostriedkov. Banka neustále rozširuje svoje služby, má ambíciu zlepšiť svoje postavenie aj v podnikateľskom a retailovom sektore. V máji roku 2000 sa majoritným akcionárom Dexia banky Slovensko a.s. stala spoločnosť Dexia Kommunalkredit Bank, s cieľom vytvoriť jednu z najstabilnejších a najperspektívnejších bánk na Slovensku.

Zo získaných poznatkov vyplýva, že banka dosahuje vynikajúce výsledky vo viacerých oblastiach. V roku 2006 zaznamenala čistý zisk vo výške 309 mld. Sk, objem vkladov

dosiahol 39 mld. Sk a úverov 30 mld. Sk, čo predstavuje nárast všetkých ukazovateľov. Na trhu úverov banka dosiahla 4,75% podiel.

Dexia banka predstavuje rozhodujúcu banku pre miestne samosprávy, a to v oblasti financovania, ako aj v oblasti správy ich finančných prostriedkov. V roku 2006 banka poskytla 431 nových úverov, ich celkový objem dosiahol výšku 11,2 mld. Sk. Najväčší objem predstavuje financovanie miest a obcí a financovanie samosprávnych krajov.

Nové a zaujímavé služby ponúka banka aj obyvateľstvu, a tým sa snaží zvyšovať podiel na retailovom trhu. Úvery občanom vykazujú vysokú dynamiku rastu. Dexia banka poskytla v roku 2006 úvery vo výške 3,8 mld. Sk, z čoho 1,4 mld. Sk predstavovali hypotekárne úvery a dosiahli 32% nárast oproti roku 2005.

Najväčšiu časť úverov podľa lehoty splatnosti tvoria dlhodobé úvery nad 5 rokov, ktoré dosiahli hodnotu 21 mld. Sk. Ďalej nasledujú strednodobé úvery v objeme 4 mld. Sk a krátkodobé úvery vo výške 1 mld. Sk. Dexia banka poskytla najväčší objem úverov odvetviu verejná správa, obrana, povinné sociálne poistenie vo výške 9 mld. Sk. Odvetviu poľnohospodárstvo, poľovníctvo a rybolov poskytla banka úvery v objeme 57 mil. Sk. Podiel klasifikovaných úverov na celkovom objeme úverov sa v období rokov 2002 – 2006 znížil, dosiahol hodnotu 0,43% a tým pozitívne ovplyvnil kvalitu úverového portfólia banky.

Banka financuje samosprávy formou nových štrukturovaných produktov, ktoré uviedla na trh v roku 2005 a týmto typom úverov financuje investície v objeme viac ako 1 mld. Sk. Neustále vyvíja nové a zaujímavé spôsoby financovania samospráv. V roku 2006 začala poskytovať nové balíky služieb, ktoré v sebe spájajú najvyužívanejšie bankové služby s výhodným mesačným poplatkom (balík Municipal, Municipal Plus, Municipal Exclusive).

Zároveň banka vystavuje bankové záruky za úvery pre mestá a obce, ktoré im poskytol ŠFRB, na obnovu bytových domov, ako aj na výstavbu, rekonštrukciu a modernizáciu zariadení sociálnych služieb. Dexia banka Slovensko a.s. sa podieľa na financovaní projektov podporovaných z fondov EÚ a štátneho rozpočtu SR, formou úverov a úverových príslubov.

Banka má tiež aktivity v odbore projektové financovanie. Financuje projekty najmä v oblastiach energetiky a tepelného hospodárstva, vodného hospodárstva, dopravy a dopravnej infraštruktúry, taktiež spolupracuje s nadnárodnými inštitúciami na podpore verejnoprospešných a komunálnych projektov.

V retailovom bankovníctve dosahuje banka taktiež veľmi dobré výsledky. Kvalita služieb a klientská orientácia banky sa postupne zlepšila. V oblasti úverov pre obyvateľstvo sa banka zameriava na hypotekárne úvery a Dexia HypoPôžičku, tzv. americkú hypotéku.

Banka neustále prispôsobuje parametre svojich produktov, poskytuje konkurencieschopné úrokové sadzby, výhodné poplatky a aj zrýchlenie procesu vybavovania úveru, čo sa pozitívne prejavilo na jej výsledkoch.

Na základe získaných poznatkov odporúčame tieto návrhy pre zachovanie si vedúcej pozície banky na trhu samospráv a pre zvýšenie podielu na retailovom trhu:

- ponúkať spoľahlivé a moderné produkty s dôrazom na kvalitu a nie kvantitu, prostredníctvom odborných, kvalifikovaných a ústretových zamestnancov,
- hľadať nové sektory v oblasti financovania podnikov, zvýšiť záujem o oblasť malých a stredných podnikov, kde sú vidieť rezervy vo financovaní,
- vyvíjať nové a zaujímavé spôsoby financovania využívajúc dlhodobé skúsenosti, pochopenie a identifikovanie potrieb súčasných ako aj potencionálnych klientov,
- vyvíjať snahu o udržanie si dlhodobých a korektných vzťahov s klientom, zjednodušením prístupu k bankovým úverom, poskytovaním odborného poradenstva a vypracovávaním ponúk pre konkrétneho klienta,
- oslovovanie nových klientov cez rôzne komunikačné kanály a prepracovaným systémom marketingových aktivít.

Špecifické postavenie v úverovej oblasti majú podniky pôsobiace v oblasti poľnohospodárstva. Plynulosť priebehu podnikateľskej činnosti vyžaduje primeraný tok peňažných prostriedkov, keďže podniky poľnohospodárskej prvovýroby majú nedostatok celkového kapitálu potrebného na investičné aktivity a zabezpečenie prevádzkovej činnosti, musia využívať cudzie zdroje financovania.

Významné miesto pri financovaní majú úvery poskytované komerčnými bankami. Aj keď v minulosti poľnohospodárske podniky mali problémy s dostupnosťou, v súčasnosti po vstupe SR do EÚ a istote dotácií, sa zvýšila ponuka úverových produktov bánk.

Pri analýze a komparácii úverov poskytovaných poľnohospodárskym subjektom sme zistili, že Dexia banka nemá vytvorený konkrétny úverový produkt určený poľnohospodárom, ale ponúka špeciálne úvery na financovanie projektov podporovaných z fondov EÚ a štátneho rozpočtu. Dexia banka poskytuje podobné úverové produkty ako vybrané banky s porovnateľnými podmienkami čerpania. Okrem prekleňovacieho a investičného úveru poskytuje banka aj pomoc pri vypracovaní projektov, úverové prísluby a vedenie bežného účtu na finančné toky súvisiace s projektom.

Pre zlepšenie dostupnosti úverov pre poľnohospodárske subjekty v Dexia banke odporúčame:

- vytvoriť konkrétny úverový produkt pre agrosektor a prispôbiť úverový mechanizmus vo vzťahu k poľnohospodárskemu odvetviu,
- znížiť úrokové marže a úrokové miery, ktoré sú vysoké z dôvodu rizikovej prémie,
- zvýšiť objem dlhodobých úverov, ktorým sa zabezpečí rozvoj poľnohospodárskej výroby a zvýšenie dôchodkovosti sektora,
- zlepšiť spoluprácu a komunikáciu medzi žiadateľom o úver, riadiacim orgánom pre schválenie projektu a bankou pri financovaní z fondov EÚ.

Môžeme konštatovať, že Dexia banka v dôsledku narastajúcej konkurencie bude ochotná postúpiť väčšie riziko pri poskytovaní úverov, ale úverový proces bude dôkladný a prispôbený súčasným požiadavkám. Taktiež sa bude zlepšovať kvalita a spoľahlivosť produktov a banka bude neustále vyvíjať nové produkty a prispôbovať sa súčasným trendom.

6 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. ANETTOVÁ, A. A KOL. 2004 Synonymický slovník slovenčiny. Bratislava: VEDA, 2000, s. 998, ISBN 80-224-0585-X
2. BALKO, L. 2000. Bankové právo. Bratislava: ELITA, 2000, s.331, ISBN 80-8044-069-7
3. BALKO, L. 2001. Právo finančného trhu. Bratislava: EPOS, 2001, s. 303, ISBN 80-8057-342-5
4. BELÁS, J. 2004. Vybrané trendy v slovenskom bankovníctve za obdobie 2000-2003. In Ekonomický časopis, roč. 52, 2004, č. 8, s. 929-941
5. BELÁS, J. A KOL. 2007. Manažment komerčnej banky. Trenčín: GC TECH Ing. Peter Gerši, 2007, s. 315, ISBN 987-80-969189-7-3
6. BELÁS, J. – SOBEK, O. 2000. Retail – Banking Teória a prax. Bratislava:EUROUNION, 2000, s. 83, ISBN 80-88984-12-2
7. BEŇOVÁ, E. 2005. Financie a mena. Bratislava: Edícia EKONÓMIA, 2005, s. 373, ISBN 80-8078-031-5
8. ČIERNA, Z. 2005. Vývojové trendy bankovníctva na Slovensku v rokoch 2002-2004. In Faktory podnikovej úspešnosti v podmienkach európskeho agrárneho trhu. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2005, s. 260-263
9. DVOŘÁK, P. 2005. Bankovníctví pro bankěře a klienty. Praha: LINDE, 2005, s. 681, ISBN 80-7201-515-X
10. FETISOVÁ, E. – VLACHYNSKÝ, K. – SIROTKA, V. 2004. Financie malých a stredných podnikov. Bratislava: Edícia EKONÓMIA, 2004, s. 260, ISBN 80-89047-87-4
11. HORVÁTHOVÁ, E. 2000. Bankovníctvo. Bratislava: SÚVAHA, spol. s. r. o., 2000, s. 267, ISBN 80-88727-42-1
12. HORVÁTHOVÁ, E. A KOL. 2004. Ekonomické a legislatívne podmienky operácií komerčných bánk na Slovensku. Bratislava: Vydavateľstvo Ekonóm, 2004, s. 174, ISBN 80-225-1842-5
13. HORVÁTHOVÁ, E. A KOL. 2004. Operácie komerčných bánk. Bratislava: Vydavateľstvo Ekonóm, 2004, s. 167, ISBN 80-225-1843-3
14. CHVOJKA, M. 2007. Banke sa klamať neoplatí. In Profit, roč. 13, 2007, č. 20, s. 26-27
15. KOŠČO, T. – SZOVICS, P. – TÓTH, M. 2004, Podnikové financie, banky, burzy. Nitra: SPU, 2004, s. 193, ISBN 80-8069-349-8
16. KOŠČO, T. 2004, Financie a mena. Nitra: SPU, 2004, s. 110, ISBN 80-8069-386-2

17. KOŠČO, T. – SZOVICS, P. – ŠEBO, A. – TÓTH, M. 2006, Podnikové financie. Nitra: SPU, 2006, s. 194, ISBN 80-8069-725-6
18. MARENČÍK, M. – ŠTEVÍK, A. 2000, Vývoj v oblasti hypotekárneho bankovníctva v Slovenskej republike v roku 1999. In Biatic, roč. 8, 2000, č. 5, s. 9-10
19. MIHALÍKOVÁ, A. – HORNIÁKOVÁ, Ľ. 2002, Teória finančných a menových vzťahov. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, Vydavateľské oddelenie, 2002, s. 349, ISBN 80-7160-171-3
20. PILKOVÁ, A. 2005, Zlepšenie prístupu k úverom pre malé podniky. In Biatic, roč. 13, 2005, č. 7, s. 13-14
21. PRNO, I. 2000, Bankovníctvo, Bratislava: IRIS, 2000, s. 188, ISBN 80-89018-12-2
22. REVENDA, Z. – MANDEL, M. – KODERA, J. – MUSÍLEK, P. – DVOŘÁK, P. – BRADA, J. 1996. Peňažní ekonomie a bankovníctví. Praha: MANAGMENT PRESS, 1996, s. 613, ISBN 80-85943-06-9
23. ROSE, P. 1995, Peněžní a kapitálové trhy. Praha: VICTORIA PUBLISHING, a. s., B.r., s. 415, ISBN 80-85605-52-X
24. SERENČĚŠ, P. 2006, Financie a mena. Nitra: SPU, 2006, s. 151, ISBN 80-8069-768-X
25. ŠENKÝŘOVÁ, B. A KOL.: Bankovníctví 1. Praha: GRADA Publishing spol. s r.o., 1999, s. 263, ISBN 80-7169-859-8
26. ŠENKÝŘOVÁ, B. A KOL.: Bankovníctví 2. Praha: GRADA Publishing spol. s r.o., 1998, s. 300, ISBN 80-7169-663-3
27. TORRES, M. – BERNARDO, L.: Marketing bankových služieb. Bratislava: EMKA, 1996, s. 158, ISBN 80-8043-011-X
28. VAVROVÁ, K. 2002, Bankové produkty a úverové riziko. In Ekonomika, Financie a Manažment podniku, 2002, s. 294-296
29. WATERHOUSE, P. 1996, Základy bankovníctva. Praha: Managment Press, 1996, s. 195, ISBN 80-85943-02-6
30. Zákone č. 438/2001 Z. z. o bankách a o doplnení niektorých zákonov
31. Výročné správy Dexia banky, a.s.
32. www.dexia.sk
33. www.nbs.sk
34. www.etrend.sk
35. www.istrobanka.sk
36. www.pabk.sk